

**TURU-
UURINGUTE
AS**

www.turu-uuringute.eu

Tallinlaste rahuloluküsitlus 2021-2

Uuringu tellija: Tallinna Strateegiakeskus

Sisukord

Uuringu taust.....	3
Kokkuvõte	4
Uuringu metoodika.....	8
1. Valim ja küsitlustöö	8
2. Andmetöötlus	8
3. Teostajad	10
Valimi profiil	11
Tulemused	13
1. Roheline pealinn	13
2. Linnalooduse elurikkuse teema prioriteetsus	16
3. Ekstreemsete ilmastikunähtuste tunnetatud mõju.....	18
4. Jäätmete liigiti kogumine	18
4.1. Jäätmete liigiti kogumine kodus.....	19
4.2. Jäätmete liigiti kogumine avalikus ruumis	22
4.3. Jäätmete liigiti kogumine töökohal.....	24
5. Jäätmete äraandmine ja ümbertöötlemine.....	24
5.1. Toidujäätmete ning aia- ja haljastusjäätmete kompostimine.....	25
5.2. Pakendijäätmete äraandmine	26
5.3. Ohtlike jäätmete äraandmine	27
5.4. Vana mööbli käitlemine.....	28
5.5. Remondi- ja ehitusjäätmete käitlemine	31
5.6. Vanade autorehvide käitlemine	32
6. Rahulolu ning ootused korraldatud jäätmeveo osas	33
6.1. Täiendavad vajadused kodus juurest jäätmete ära andmise võimaluste osas	33
6.2. Rahulolu korraldatud jäätmeveo teenusega	34
7. Jäätmejaamad.....	36
8. Korduskasutus ja jäätmetekke vähendamine	38
8.1. Korduskasutusele ning tarbimise vähendamisele suunatud tegevuste sagedus	38
8.2. Põhjused, miks on vähendatud asjade ostmist	39
8.3. Kasutatud asjade ostmise/saamise ning müümise/äraandmise kohad.....	40
8.4. Tegevused toiduraiskamise vähendamiseks	41
9. Teave jäätmekäitluse kohta.....	43
9.1. Teabe saamine korteriühistu vahendusel.....	43
9.2. Eelistatud infokanalid.....	44
9.3. Infovajadused.....	45
10. Avalikud joogiveekraanid.....	46

Lisa 1. Eestikeelne küsitlusankeet

Uuringu taust

2021. aasta sügisel viis Turu-uuringute AS Tallinna Strateegiakeskuse tellimusel tallinlaste seas läbi küsitlusuuringu, milles osales 804 tallinlast vanuses 15 aastat ja üle selle. Andmekogumine viidi läbi telefoniküsitlusena.

Küsitluse tulemusena selgus tallinlaste:

- teadlikkus Tallinna rohepealinna tiitlist ning ootused Tallinna kui rohepealinna tegevuseesmärkidele;
- hinnangud linnalooduse elurikkuse teema olulisusele ning ekstreemsete ilmastikunähtuste tunnetatud mõju;
- jäätmete liigiti kogumine ning põhjused, miks seda ei tehta;
- rahulolu korraldatud jäätmeveo ning jäätmejaamade teenusega;
- korduskasutus ja jäätmetekke vähendamine;
- eelistatud teabekanalid jäätmemajanduse kohta info saamisel ning huvipakkuvad teemad;
- teadlikkus avalike joogikraanide paiknemisest ning ootused täiendavate kraanide lisamiseks.

Tegu oli esmakordse küsitlusuuringuga antud teemadel, mistõttu puuduvad ajalised võrdlusandmed varasematest uuringutest.

Küsitlusuuringu raport koosneb uuringu taustast, põhitulemustest ja kokkuvõttest nii teksti kui joonistena. Lisas on toodud eestikeelne küsitlusankeet.

Kokkuvõte

- 2021. aasta novembris viis Turu-uuringute AS Tallinna Strateegiakeskuse tellimusel läbi telefoniküsitluse keskkonnateadlikkuse ja jäätmete käitlemise teemadel, milles osales 804 tallinlast vanuses 15 a ja üle selle.

Roheline pealinn

- Tallinlastest 81% teab, et Tallinna linn kandideeris 2021. aastal Euroopa rohelise pealinna tiitlile, ning 32% teab, et Tallinn selle tiitli pälvis. Inimestest, kes on Tallinna rohepealinnaks saamisega kursis, suhtub 92% sellesse positiivselt. Rohepealinna tiitli saamisega seostatakse kõige sagedamini Tallinna elukeskkonna muutumist puhtamaks ja rohelisemaks, Tallinna maine ja tuntuse kasvu, turistide arvu suurenemist ning investeeringute kasvu. Kõige prioriteetsemateks tegevusteks, millele Tallinn peaks rohepealinnana keskenduma, peetakse teeäärte haljastamist puude ja põõsastega ning jalakäijate liikumise mugavamaks ja ohutumaks muutmist.

Linnalooduse elurikkuse teema prioriteetsus

- Tallinlastest 49% arvates on linnalooduse elurikkus väga tähtis teema, millele tuleks senisest oluliselt rohkem tähelepanu pöörata, 48% arvates on linnalooduse elurikkus tähtis, kuid on teisi valdkondi, millega tegelemine on tähtsam, 1% pidas linnalooduse elurikkust mitte eriti oluliseks valdkonnaks ning 1 protsendil puudus selge seisukoht.

Ekstreemsete ilmastikunähtuste tunnetatud mõju

- Ekstreemsetest ilmastikunähtustest on kõige sagedamini linlastele probleeme tekitanud (maapinnale tekkiv) jääde (häirinud kokku 49% tallinlastest, sealjuures olulisi probleeme tekitanud 16%-le) ning kuumalained (häirinud 47%, sealjuures olulisi probleeme tekitanud 12%-le). Vähem on tuntud tormide, äikese ning üleujutuste negatiivset mõju.

Jäätmete liigiti kogumine

- Rääkides jäätmete liigiti kogumisest kodus, on kõige levinum paberi ja papi (83% tallinlastest kogub alati liigiti), pandipakendite (vastavalt 82%) ning ohtlike jäätmete liigiti kogumine (vastavalt 75%). Enam kui pool tallinlastest kogub alati liigiti ka elektri- ja elektroonikajäätmeid (60%), kasutatud riideid (58%) või toidujäätmeid (53%). Harvem kogutakse liigiti ilma pandita pakendeid ja pakendijäätmeid (alati kogub liigiti 44%) ning aia- ja haljastusjäätmeid (23%, samas 44 protsendil selliseid jäätmeid ei tekigi).
- Eakamad inimesed on kodus jäätmete liigiti kogumise osas üldjuhul hoolsamad kui nooremad. Linnaosade võrdluses jäätmete liigiti kogumise osas suuri erinevusi pole.
- Kõige levinumateks põhjusteks, miks kodus jäätmeid liigiti ei koguta, on inimeste hinnangul see, et jäätmeid on keeruline üle anda (puuduvad konteinerid või need on liiga kaugel) või kuna jäätmeid tekib vähe.
- Avalikus ruumis (näiteks tänavatel, ühistranspordipeatustes, parkides ja väljakutel) jäätmete liigiti kogumisele pööratakse tähelepanu vähem kui jäätmete liigiti kogumisele

kodus: tallinlastest 38% kogub enda sõnul avalikus ruumis jäätmeid liigiti alati, 24% enamasti, 18% mõnikord ning 16% üldse mitte. Linnaosade võrdluses on avalikus ruumis jäätmete liigiti kogumine kõige levinum Kesklinna elanike seas.

- Jäätmete liigiti kogumiseks mõeldud prügikastide piisavusega Tallinna avalikus ruumis on 53% linlastest väga või pigem rahul, 43% aga täiesti või pigem rahulolematu. Linnaosade võrdluses on rahulolu eriliigiliste jäätmete prügikastide piisavusega avalikus ruumis kõrgeim Lasnamäel ja Pirital.
- Väljaspool kodu tööl käivatest inimestest 77% sõnul kogutakse nende töökohas jäätmeid liigiti. Inimestest, kelle töökohal jäätmeid liigiti kogutakse, on 36 protsendil töö juures toimunud koolitusi jäätmete liigiti kogumise kohta ning 90% hindab oma kursisolekut sellega, kuidas töökohal jäätmeid liigiti kogutakse, heaks.

Jäätmete äraandmine ja ümbertöötlemine

- Tallinlastest 17% kompostib toidujäätmeid või aja- ja haljastusjäätmeid oma Tallinna elukoha hoovis, sealjuures 13% kompostib neid kompostris või kaanega kompostikastis ning 5% lahtises hunnikus. Ühepereelamutes ja paaris- või ridaelamutes elavatest inimestest kompostib jäätmeid 71%, kortermajade elanikest aga vaid 9%. Põhjustena, miks neid jäätmeid ei kompostita, nimetati kõige sagedamini, et puudub komposter/kompostikast, hoovis pole piisavalt ruumi või et kompostimist ei peeta vajalikuks.
- Enamus (68%) pakendijäätmeid liigiti koguvatest inimestest on pakendijäätmete üleandmiseks kasutanud oma kortermaja pakendikonteinerit, 34% avalikku pakendite kogumispunkti, 15% viinud pakendijäätmed jäätmejaama, 9% kasutanud kollase pakendikoti teenust ning 1% muid võimalusi. Kortermajade elanikest enamus kasutab pakendijäätmete äraandmiseks oma kortermaja pakendikonteinerit, kuid ühepereelamute ja paaris- või ridaelamute elanikud kasutavad pakendijäätmete äraandmiseks kõige sagedamini avalikke pakendite kogumispunkte.
- Ohtlikke jäätmeid liigiti koguvatest inimestest 75% on viimase 12 kuu jooksul ohtlike jäätmete äraandmiseks kasutanud müügikohtades asuvaid patareide kogumiskaste, 19% müügikohtades asuvaid väikeelektroonika kogumiskaste, 24% viinud ohtlikke jäätmeid jäätmejaama, 19% viinud vanu ravimeid apteeki, 11% viinud ohtlikke jäätmeid kogumispunktidest, 12% andnud ohtlikke jäätmeid ära kogumisringidel ning 2% kasutanud ohtlike jäätmete äraandmiseks muid võimalusi.
- Tallinlastest 45 protsendil on viimase kolme aasta jooksul jäänud üle mööblit, mida nad enam ei vaja. Neist 36% on ebavajaliku mööbli ära andnud või müünud ning 34% viinud mööbli oma transpordiga jäätmejaama. Vähem on neid, kes hoiavad kasutuks muutunud mööblit kodus (12%), on tellinud mööbli äraveo jäätmevedajalt (10%), korduskasutuskeskusest (5%) või korteriühistu kaudu (8%), viinud mööbli oma transpordiga korduskasutuskeskusesse (9%), viinud mööbli prügikonteineri või avaliku pakendipunkti kõrvale (6%), viinud mööbli mitteametlikule prügimäele (1%) või teinud midagi muud (8%). Huvi selle vastu, et oma katkist mööblit juhendaja käe all ise

parandada, väljendas 43% küsitletud tallinlastest (keskmisest sagedamini kortermajade elanikud).

- Tallinlastest 48 protsendil on viimase 3 aasta jooksul tekkinud remondi- ja ehitusjäätmel. Neist 52% viisid remondi- ja ehitusjäätmel oma transpordiga jäätmeljaama, 24% tellis äraveo/konteineri jäätmelvedajalt, 11% pani jäätmel oma maja olmejäätmel konteinerisse, 7% hoiab jäätmel kodus, 6% viis jäätmel prügikonteineri või avaliku pakendipunkti kõrvale, alla 1 protsendi viis jäätmel mitteametlikule prügimäele ning 9% tegi remondi- ja ehitusjäätmeltega midagi muud.
- Tallinlastest 29 protsendil on viimase 3 aasta jooksul jäänud üle autorehve, mida nad enam ei kasuta. Neist 34% on viinud vanad rehvid oma transpordiga jäätmeljaama, 31% on rehvid andnud ära rehvivahetusega tegelevale firmale, 16% andnud uusi rehve ostes vanad rehvid üle müügikohta, 14% viinud rehvid Rehviringluse vastuvõtukohta, 8% hoiab vanu rehve kodus, 1% on viinud rehvid mitteametlikule prügimäele, alla 1% on visanud vanad rehvid kas olmejäätmel konteinerisse või konteineri/pakendipunkti kõrvale ning 5% vabanenud rehvidest muul moel.

Rahulolu ning ootused korraldatud jäätmelveo osas

- Praegu on Tallinnas kodu juurest võimalik ära anda segaolme-, vanapaberi-, bio- ja suurjäätmel. Jäätmelteks, mida täiendavalt soovitakse kodu juurest ära anda, olid kõige sagedamini plast- ja metallpakendid (kodu juurest sooviks ära anda 28% tallinlastest) ning klaaspakendid (27%). Tallinlastest 22% on huvitatud sellest, et kodu juurest ära anda elektri- ja elektroonikajäätmel, 18% ehitus- ja lammutusjäätmel, 14% ohtlikke jäätmel, 14% paber- ja papp-pakendeid, 13% kasutatud riideid, 6% aia- ja haljastusjäätmel ning 4% muid jäätmel.
- Korraldatud jäätmelveo teenuse osas on tallinlased kõige enam rahul teenusepakkuja tähtaegadest kinnipidamisega (hinnangute keskmine 4-palli skaalal oli 3,5 palli). Kõrgelt hinnati ka teeninduse sõbralikkust ja viisakust (3,4), kontakti saamise kiirust (3,4) ning teenusepakkuja vastutulelikkust (3,3). Uuritavatest aspektidest kõige vähem oldi rahul teenuse hinna (3,1) ning lisateenuste hindadega (3,1).
- Tallinlastest 53% arvates peaks segaolmejäätmel äraveo hind olema kõrgem kui liigiti kogutud jäätmel äraveo hind, 33% arvates aga mitte.

Jäätmeljaamad

- Küsitletutest 41% on 12 kuu jooksul andnud jäätmel üle jäätmeljaama. Rahulolu jäätmeljaamade teenusega on üsna kõrge: kõigi Tallinna jäätmeljaamade puhul jäid teenuse erinevatele aspektidele antud hinnangute keskväärtused 4-palli skaalal vahemikku 3,3-3,8 palli. Hinnatavatest aspektidest oldi kõige enam rahul jäätmeljaamade asukoha ning teeninduse sõbralikkuse ja viisakusega, kõige vähem aga teenuste hindadega.

Korduskasutus ja jäätmetekke vähendamine

- Tallinlastest 83% on viimase 12 kuu jooksul müünud või andnud ära oma vanu asju teistele kasutamiseks ning 59% ostnud või saanud ise teistelt kasutatud asju. 78% on parandanud katkiseid asju, et saaks neid pikemalt kasutada, 70% on vähendanud asjade ostmist ning 27% on tarbeesemeid rentinud nende ostmise asemel. Korduskasutusele suunatud tegevused on enam levinud nooremates vanuserühmades.
- Küsitluteest, kes on viimase 12 kuu jooksul vähendanud asjade ostmist, märkis 34% selle peamiseks põhjuseks soovi keskkonda hoida, 30% rahalisi põhjusi ning 31% muid põhjusi (enamasti seda, et asju pole juurde vaja või vajadus uute asjade järele on vähenenud).
- Enamasti on kasutatud asju ostetud või saanud sugulastelt, sõpradelt või tuttavatelt või kasutatud asjade poodidest. Vähem on levinud kasutatud asjade ostmine/saamine korduskasutuskeskustest, kirbuturgudelt või kuulutuste (sh sotsiaalmeedia ja ostu-müügi portaalid) vahendusel. Kasutatud asjadest vabanemiseks on kõige levinum nende ära andmine sugulastele, sõpradele ja tuttavatele. Vähem levinud on kasutatud asjade ära andmine avalikesse riidekonteineritesse, korduskasutuskeskustesse, kuulutuste (sh sotsiaalmeedia) vahendusel või muul moel.
- Viimase 12 kuu jooksul on 47% tallinlastest toiduraiskamise vähendamiseks (keskkonna säästmise eesmärgil) ostnud viimase kuupäevaga sooduspakkumistooteid, 42% vähendanud toidu ostmist, 21% andnud kodus üle jäävat toitu naabritele, sõpradele või sugulastele ning 14% annetanud kodus üle jäävat toitu Toidupangale. Ülejäänud tegevusi (nt toidukappide kasutamist ja toidu päästmist kaupluste prügikonteineritest) mainiti harvemini. Küsitluteest 17% polnud teinud midagi, et toiduraiskamist keskkonna säästmise eesmärgil vähendada.

Teave jäätmekäitluse kohta

- Tallinlastest, kelle eluase kuulub korteriühistusse, on 60% saanud korteriühistult teavet linna jäätmemajanduse kohta. Antud teemal teabe saamisel on kõige eelistatumateks infokanaliteks Tallinna koduleht tallinn.ee, sotsiaalmeedia ning oma linnaosa ajaleht.
- Jäätmekäitluse osas huvitab linlasi kõige enam teave kogumispunktide ja jäätmejaamade asupaikade ning kogumisaktsioonide kohta.

Avalikud joogiveekraanid

- Tallinlastest 62% teab, et Tallinnas on vabas õhus avalikud joogiveekraanid. Selliste kraanide asukohtadest teati kõige sagedamini Viru tänavat, Kadrioru parki ja Järvevana teed. Tallinlastest 53% arvates võiks Tallinnas avalikke joogiveekraane olla praegusest rohkem, ning seda eelkõige parkides või terviseradade ja kergliiklusteede lähistel.

Uuringu metoodika

1. Valim ja küsitlustöö

Küsitlusuuringu üldkogumi moodustasid 15aastased ning vanemad Tallinna registreeritud elanikud. Rahvastikuregistri andmetel oli Tallinnas 01.01.2020 seisuga 15aastaseid ning vanemaid elanikke 374 280.¹

Uuringu planeeritud valimi suurus oli 800 vastajat ja tegelik vastajate arv 804. Tulemuste laiendamisel üldkogumile jääb maksimaalne valimiviga 95%-lisel usaldusnivool sellise valimi suuruse puhul 3,46% piiresse (väiksemate gruppide, nt naised-mehed vaatlemisel võib viga olla suurem) (vt Tabel 2).

Andmekogumine viidi läbi telefoniküsitlusena ajavahemikul 27. oktoober – 19. november 2021. Valimi kontaktid (telefoninumbrid) telliti Rahvastikuregistrist. Valim moodustati proportsionaalsena Tallinna elanikkonnale soo, vanuse ning rahvuse lõigetes. Linnaosade lõikes seati eesmärgiks küsitleda igast linnaosast vähemalt 70 vastajat, vähendades proportsionaalselt suuremate linnaosade vastajate arvu. Tulemuste esitamisel kõigi pealinnlaste kohta kaaluti andmed vastavusse linnaosade tegeliku elanike arvuga, lähtudes Rahvastikuregistri andmetest.

Küsitlus toimus struktureeritud ankeedi alusel, mis sisaldas vähesel määral ka avatud küsimusi. Küsitlusankeet on esitatud raporti lisas 1. Intervjuu mediaanpikkus oli 20 minutit. Intervjuud toimusid vastavalt vastaja eelistusele kas eesti- või venekeelsena.

2. Andmetöötlus

Pärast küsitluse lõppemist võrreldi valimi jagunemist soo, vanuse, rahvuse, linnaosade ja hariduse lõikes üldkogumi jaotusega ning kaaluti andmed teoreetilise mudeliga vastavaks. Moodustati kaks kaalu:

1. Tallinna linnaülene kaal, kus andmed on kaalutud lõigetes: sugu/vanuserühm, rahvus, haridus ja linnaosa (linnaosad on kaalutud proportsiooni lähtuvalt Tallinna elanikkonna jagunemisest linnaosade lõikes);
2. Linnaosade kaal, kus linnaosade kvoodid (vähemalt 70 vastajat igas linnaosas) on säilitatud ning valim on kaalutud soo, vanuserühma, rahvuse ja hariduse lõikes proportsionaalseks linnaosade siseselt. Nimetatud kaalu on kasutatud ainult linnaosade võrdlemisel (eesmärgiga saada täpsem tulemus iga linnaosa kohta eraldivõetuna).

¹ Andmed pärinevad kogumikust Tallinn arvudes 2020 (<https://www.tallinn.ee/est/Tallinn-arvudes>)

Üldkogumi (vähemalt 15aastased Tallinna registreeritud elanikud), kaalumata valimi ning Tallinna linnaülese kaaluga kaalutud valimi profiilide võrdlus on esitatud tabelis 1. Kaalutud valimi jagunemine on esitatud ka joonistel 1 ja 2.

Tabel 1. Kaalumata ning kaalutud valimi ning üldkogumi profiilide võrdlus (%)

		Üldkogum		Kaalumata valim		Kaalutud valim	
		N	%	N	%	N	%
	Kokku:	374280	100%	804	100%	804	100%
Sugu	Mees	166195	44%	318	40%	357	44%
	Naine	208085	56%	486	60%	447	56%
Vanus	15-29 a.	74937	20%	114	14%	161	20%
	30-44 a.	110203	29%	215	27%	237	29%
	45-59 a.	81418	22%	193	24%	175	22%
	60+ a.	107722	29%	282	35%	231	29%
Rahvus	Eestlane	197620	53%	510	63%	425	53%
	Muu rahvus	176660	47%	294	37%	379	47%
Linnaosa	Põhja-Tallinn	51285	14%	102	13%	110	14%
	Haabersti/ Õismäe	38866	10%	76	10%	83	10%
	Kesklinn	51915	14%	102	13%	112	14%
	Kristiine	27734	7%	71	9%	60	7%
	Lasnamäe	99955	27%	196	24%	215	27%
	Pirita/ Merivälja	15196	4%	72	9%	33	4%
	Mustamäe	57354	15%	113	14%	123	15%
	Nõmme	31975	9%	72	9%	69	9%
Haridus	Madalam kui kõrgharidus	232428	62%	429	53%	499	62%
	Kõrgharidus	141852	38%	375	47%	305	38%

Rahuloluhinnanguid on analüüsitud kogu vastajaskonna osas (kui on esitatud rahuloluhinnangute sagedusjaotused) ning teatud teemade puhul ka ainult nende vastajate osas, kes andsid sisulise hinnangu (kui on esitatud rahuloluhinnangute aritmeetilised keskmised). Rühmade vaheliste erinevuste statistilist olulisust mõõdeti *Hii-ruut* ja *Anova* testidega (usaldusnivool 95%). Enamiku teemade puhul analüüsiti hinnangute erinevust vastajate soo, vanuserühmade (15–26, 27–34, 35–49, 50–64, 65+)², rahvuse (eesti, muu) ning elukoha (linnaosa) lõikes. Olulisemate teemade puhul vaadeldi hinnangute erinevusi ka vastaja sissetuleku (keskmine netosissetulek ühe leibkonnaliikme kohta kuus), hariduse ning eluaseme tüübi lõikes.

² Mõningate teemade puhul kasutati võrdluses ka nelja kategooriaga vanusetunnust: 15–29, 30–44, 45–59, 60+.

Küsitlustulemuste töötlemiseks kasutati andmetöötluspaketti *SPSS for Windows 25.0*.

Käesoleva raporti joonistel ning tabelites esitatud andmed on ümardatud (enamasti pole esitatud komakohtadega arve), mistõttu ei pruugi ridade ning veergude summa alati tulemuseks anda täpselt 100%. Tabelites, kus on esitatud linnaosade võrdlusandmed, tähistavad sinised numbrid keskmisest oluliselt kõrgemat ning punased numbrid keskmisest oluliselt madalamat tulemust 95%-lisel usaldusnivool.

Tabel 2. Valimivea piirid 95%-lisel usaldusnivool

Valimi suurus	Vastuste proportsioon valimis											
	50%	48% või 52%	40% või 60%	35% või 65%	30% või 70%	25% või 75%	20% või 80%	15% või 85%	10% või 90%	5% või 95%	3% või 97%	2% või 98%
10	30,99%	30,97%	30,36%	29,56%	28,40%	26,84%	24,79%	22,13%	18,59%	13,51%	10,57%	8,68%
20	21,91%	21,90%	21,47%	20,90%	20,08%	18,98%	17,53%	15,65%	13,15%	9,55%	7,48%	6,14%
30	17,89%	17,88%	17,53%	17,07%	16,40%	15,49%	14,31%	12,78%	10,74%	7,80%	6,10%	5,01%
40	15,49%	15,49%	15,18%	14,78%	14,20%	13,42%	12,40%	11,07%	9,30%	6,75%	5,29%	4,34%
50	13,86%	13,85%	13,58%	13,22%	12,70%	12,00%	11,09%	9,90%	8,32%	6,04%	4,73%	3,88%
60	12,65%	12,65%	12,40%	12,07%	11,60%	10,96%	10,12%	9,03%	7,59%	5,51%	4,32%	3,54%
70	11,71%	11,71%	11,48%	11,17%	10,74%	10,14%	9,37%	8,36%	7,03%	5,11%	4,00%	3,28%
80	10,96%	10,95%	10,73%	10,45%	10,04%	9,49%	8,77%	7,82%	6,57%	4,78%	3,74%	3,07%
90	10,33%	10,32%	10,12%	9,85%	9,47%	8,95%	8,26%	7,38%	6,20%	4,50%	3,52%	2,89%
100	9,80%	9,79%	9,60%	9,35%	8,98%	8,49%	7,84%	7,00%	5,88%	4,27%	3,34%	2,74%
110	9,34%	9,34%	9,15%	8,91%	8,56%	8,09%	7,47%	6,67%	5,61%	4,07%	3,19%	2,62%
120	8,95%	8,94%	8,76%	8,53%	8,20%	7,75%	7,16%	6,39%	5,37%	3,90%	3,05%	2,50%
130	8,59%	8,59%	8,42%	8,20%	7,88%	7,44%	6,88%	6,14%	5,16%	3,75%	2,93%	2,41%
150	8,00%	8,00%	7,84%	7,63%	7,33%	6,93%	6,40%	5,71%	4,80%	3,49%	2,73%	2,24%
200	6,93%	6,93%	6,79%	6,61%	6,35%	6,00%	5,54%	4,95%	4,16%	3,02%	2,36%	1,94%
500	4,38%	4,38%	4,29%	4,18%	4,02%	3,79%	3,51%	3,13%	2,63%	1,91%	1,49%	1,23%
700	3,70%	3,70%	3,63%	3,53%	3,39%	3,21%	2,96%	2,64%	2,22%	1,61%	1,26%	1,04%
800	3,46%	3,46%	3,39%	3,30%	3,17%	3,00%	2,77%	2,47%	2,08%	1,51%	1,18%	0,97%

3. Teostajad

Uuringu erinevates etappides olid vastutavad:

Tallinna Strateegiakeskus

- Kontaktisik, ankeedi koostamine:

Anu Rentel

Turu-uuringute AS

- Uuringu juhtimine ja andmete analüüs:
- Avatud vastuste kodeerimine:
- Raporti toimetamine:
- Ankeedi tõlge ja programmeerimine:
- Andmete kaalumine:
- Andmetöötlus, tabelitöötlus:
- Valim/küsitlustöö haldamine:

Vaike Vainu

Ave Albert

Hella Kaldaru

Irina Strapatšuk

Tõnis Stamberg

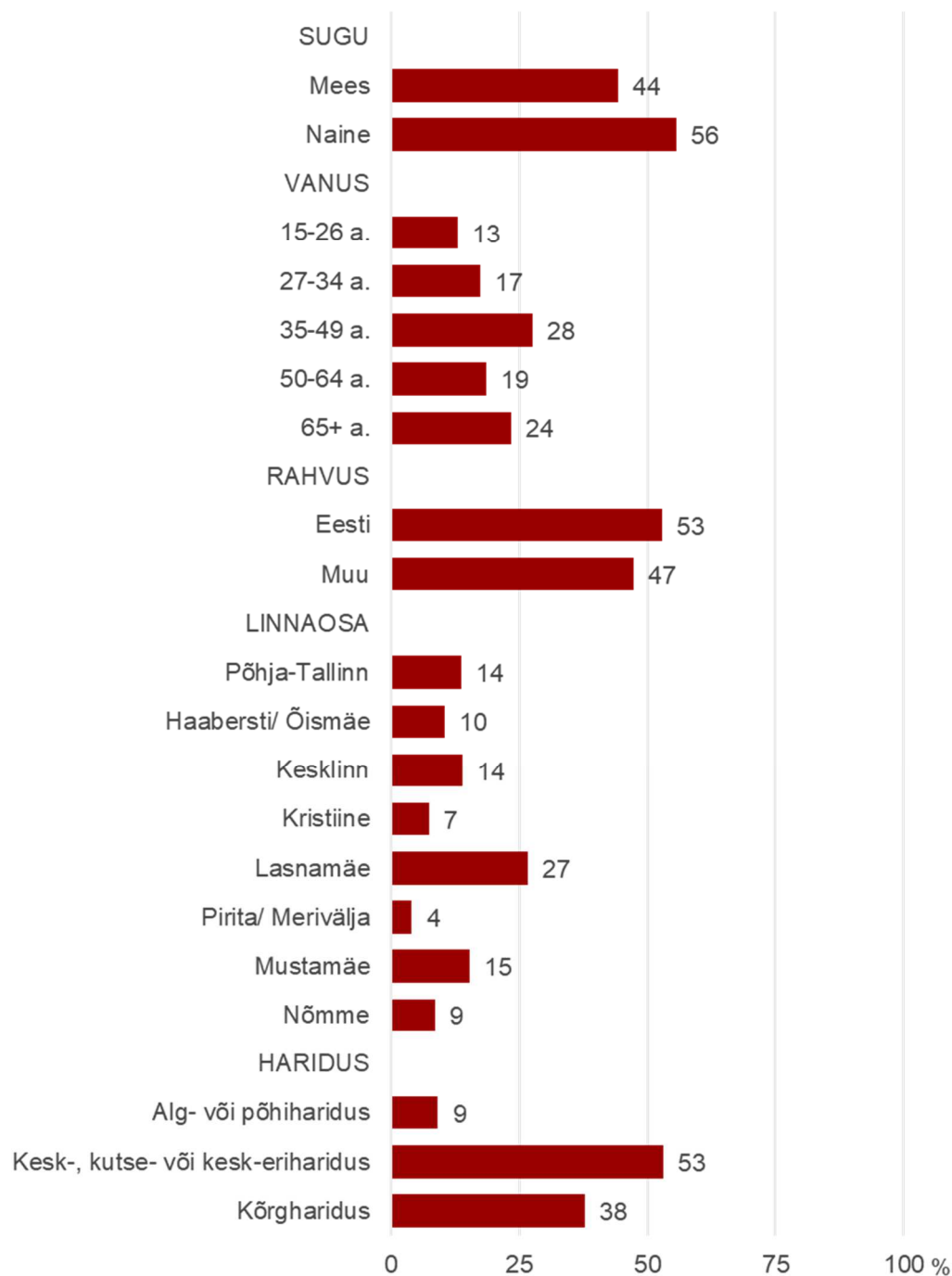
Reijo Pohl

Angelina Oblikas

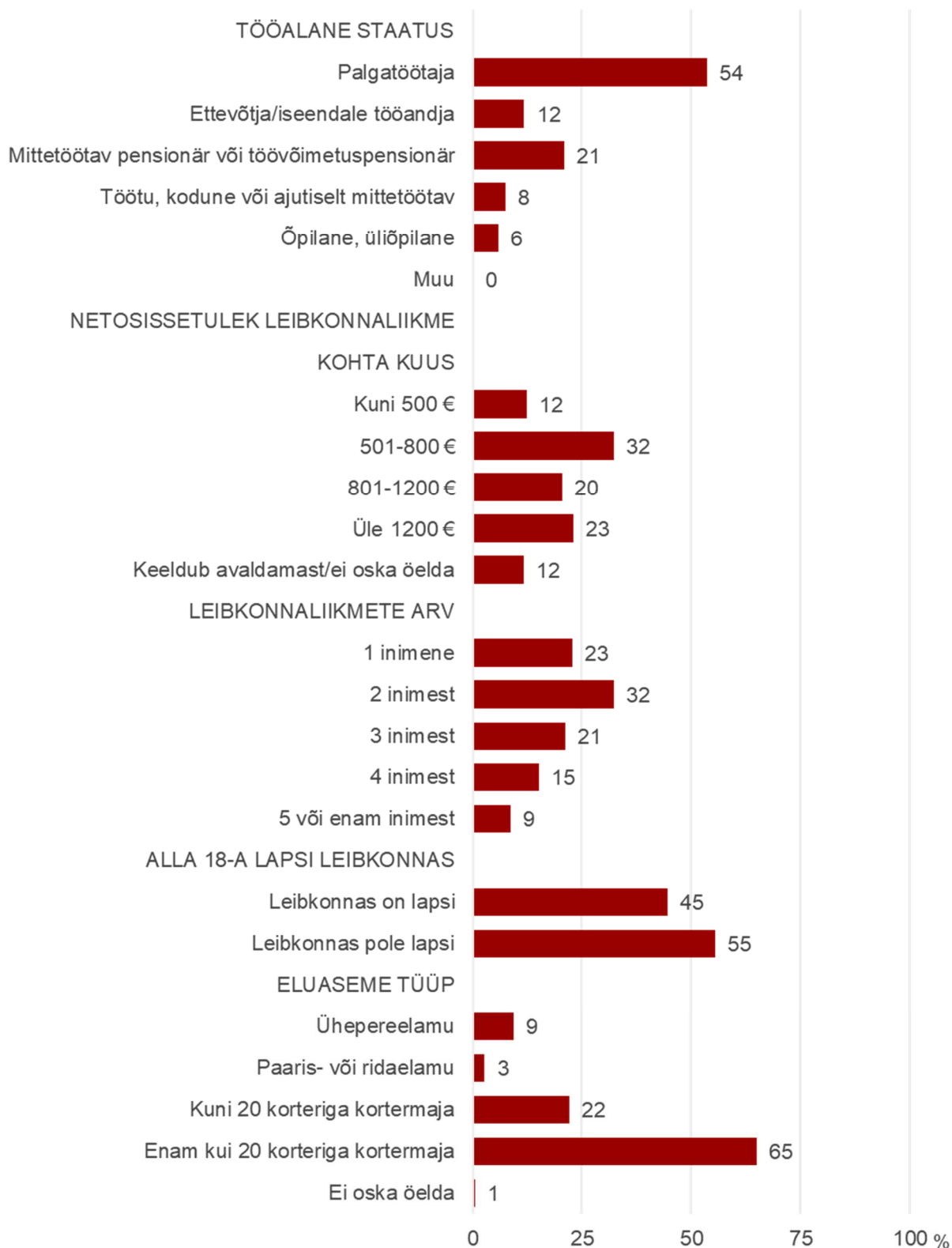
Valimi profiil

Valimi struktuur on esitatud joonistel 1 ja 2.

Joonis 1. Valimi struktuur (%), kaalutud andmed, n=804

Joonis 2. Valimi struktuur (%), kaalutud andmed, n=804

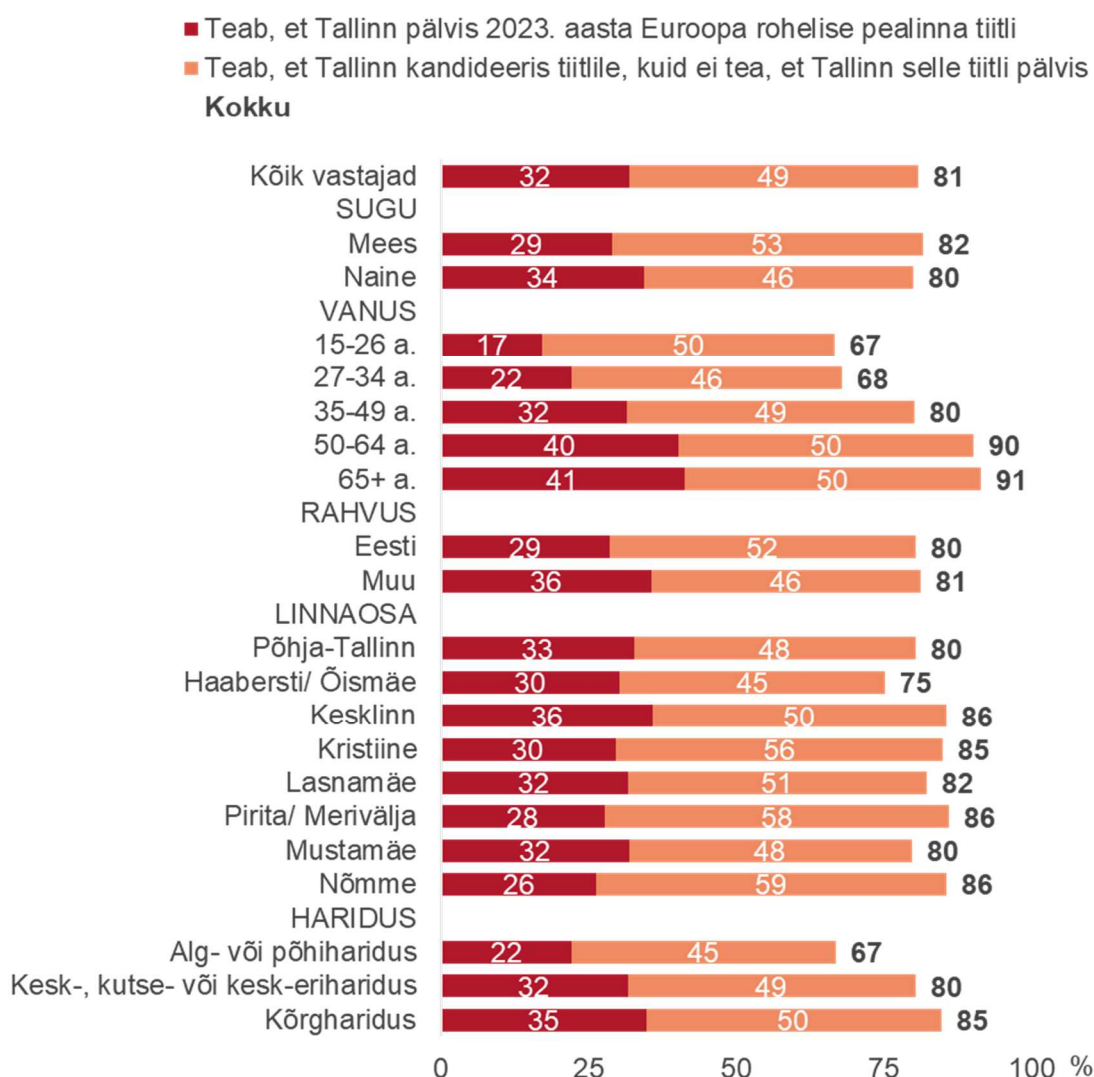
Tulemused

1. Roheline pealinn

Esimese teemana uuriti vastajate teadlikkust sellest, et Tallinn pälvis 2023. aasta Euroopa roheline pealinna tiitli, arvamusi sellest, mis antud tiitliga kaasneb, ning hinnanguid, millistele tegevustele peaks Tallinn rohepealinnana keskenduma.

Tallinlastest 81% teab, et Tallinna linn kandideeris 2021. aastal 2023. aasta Euroopa roheline pealinna tiitlile, ning 32% teab, et Tallinn selle tiitli pälvis (joonis 3).

Joonis 3. Teadlikkus sellest, et Tallinn kandideeris 2023. aasta Euroopa roheline pealinna tiitlile ning et Tallinn selle tiitli sai (% , n=804, kõik vastajad)

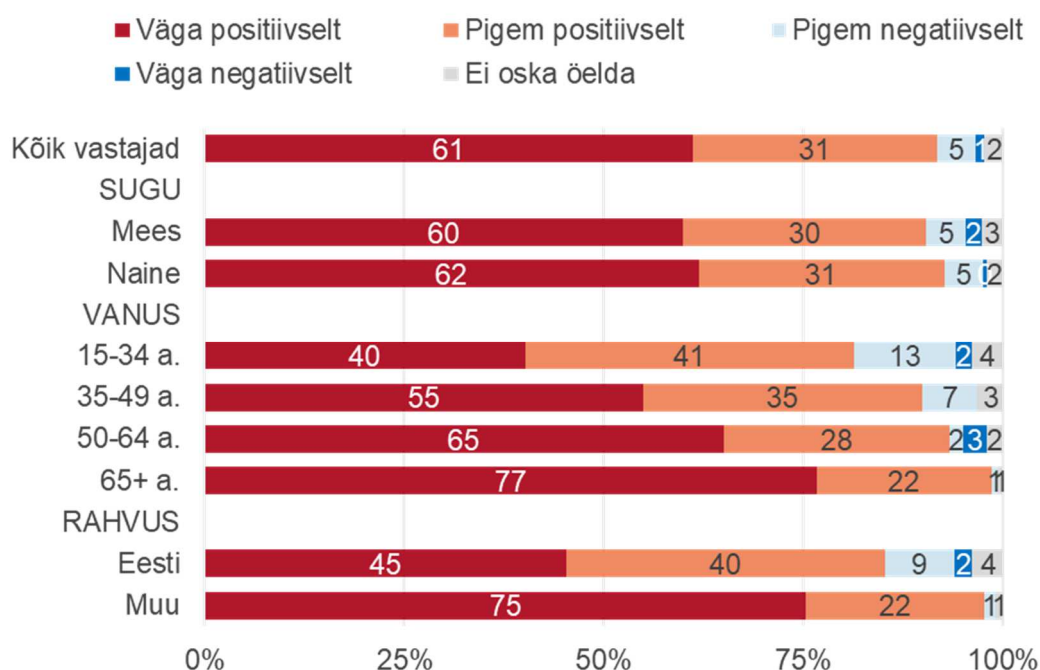

Võttes aluseks kõik tallinlased, on teadlikkus sellest, et Tallinn rohepealinna tiitli pälvis, seda kõrgem, mida vanema vanuserühmaga on tegu: 15–26aastastest teab sellest 17%, 65aastastes ja eakamatest aga 41%. Eesti rahvusest inimesed on sellest, et Tallinn rohepealinna tiitli sai, kuulnud pisut harvemini kui muudest rahvustest inimesed (vastavalt 29% ja 36%), mehed pisut harvemini kui naised (vastavalt 29% ja 34%). Linnaosade võrdluses märkimisväärsed erinevusi teadlikkuses Tallinna rohepealinna tiitli saamisest ei ilmnenu.

Vastajatele, kes olid teadlikud, et Tallinn Euroopa rohepealinna tiitli pälvis (valimis 267 vastajat), esitati antud teemal mõned lisaküsimused, uurimaks nende suhtumist Tallinna rohepealinnaks saamisesse ning teadlikkust, mida rohepealinna tiitel Tallinnale kaasa toob.

Pealinlastest, kes teavad, et Tallinn Euroopa rohepealinna tiitli pälvis, suhtub 92% Tallinna rohepealinnaks saamisesse positiivselt, sealjuures 61% väga positiivselt. Mida vanema vanuserühmaga on tegu, seda kõrgem on ka positiivsete hinnangute osakaal. Muudest rahvustest inimesed suhtuvad Tallinna rohepealinnaks saamisesse keskmiselt positiivsemalt kui eesti rahvusest inimesed (Joonis 4).

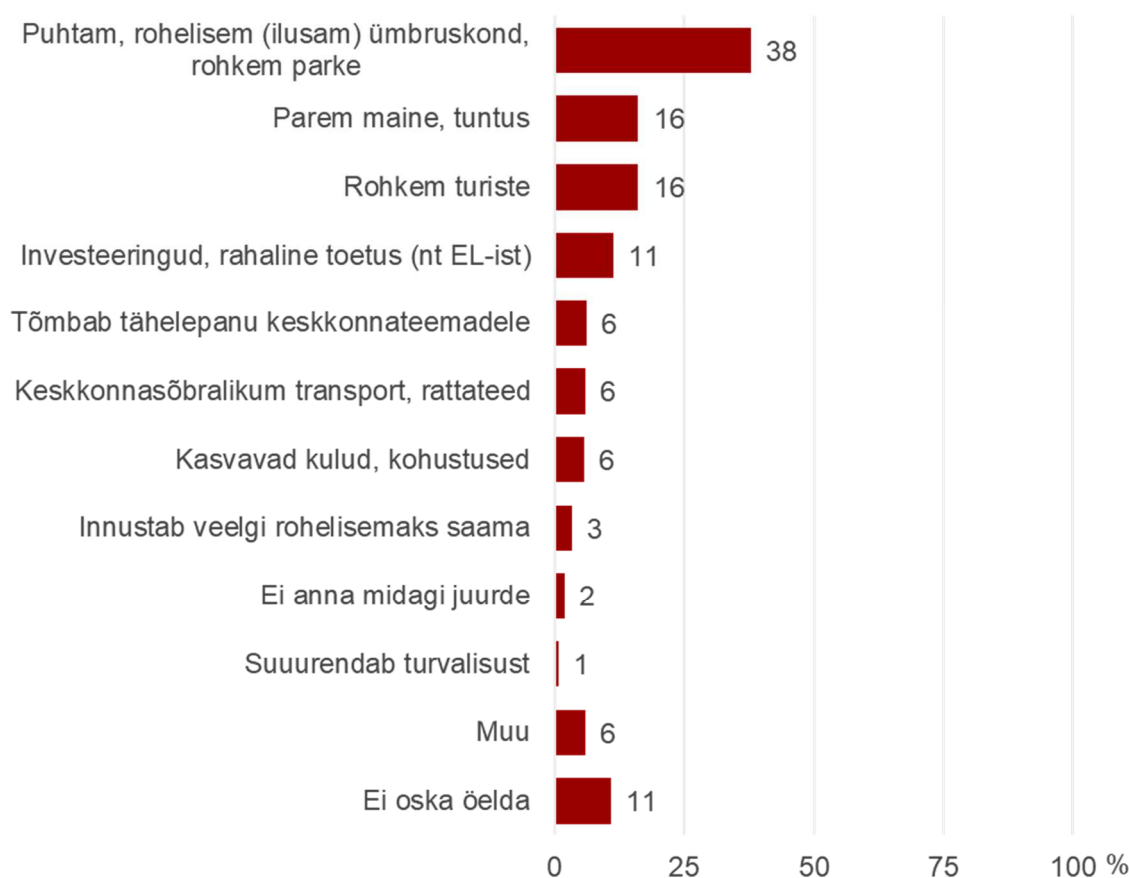
Joonis 4. Suhtumine sellesse, et Tallinn sai Euroopa roheliseks pealinnaks 2023
(%, n=267, vastajad, kes teavad, et Tallinn rohepealinna tiitli pälvis)

Vastajailt, kes teadsid, et Tallinn rohepealinna tiitli sai, küsiti ka seda, mida rohepealinna tiitel nende arvates Tallinnale kaasa toob (vastuseid koguti vabas vormis, st vastusevariante ette ei antud). Küsitluteest 38% arvates kaasneb selle tiitli saamisega see, et Tallinna elukeskkond muutub puhtamaks ja rohelisemaks (lisandub parke). Üsna

sageli seostati rohepealinna tiitliga ka Tallinna maine ja tuntuse suurenemist (16%), turistide arvu suurenemist (16%) ning investeeringute kasvu (11%). Negatiivseid aspekte toodi esile üsna harva, näiteks seostus 6 protsendile vastajatest rohepealinnaks saamine kasvavate kulude ja kohustustega (keskmisest sagedamini töid seda aspekti esile eesti rahvusest vastajad) (Joonis 5).

Joonis 5. Arvamused sellest, mida Euroopa roheliseks pealinnaks saamine Tallinnale kaasa toob (vabas vormis vastused, %, n=267, vastajad, kes teavad, et Tallinn rohepealinna tiitli pälvis)

Vastajail, kes olid teadlikud, et Tallinn Euroopa rohepealinna tiitlile kandideeris (valimis 671 vastajat), paluti valida kolm kõige olulisemat tegevust, millele Tallinn peaks rohepealinnana keskenduma. Kõige sagedamini nimetati selliste tegevustena teeäärte haljastamist puude ja põõsastega (kolme olulisema seas märkis 39%) ning jalakäijate liikumise mugavamaks ja ohutumaks muutmist (37%). Järgnesid ühistranspordivõrgu paremaks muutmine (25%), ohutute jalgrattateede rajamine (24%), uute kinnisvaraarenduste rajamine rohelisema keskkonnaga (23%), linnalooduse elurikkuse suurendamine (21%) ning autovabade alade kehtestamine (20%). Ülejäänud teemasid nimetati harvemini (Joonis 6).

Joonis 6. Arvamused sellest, mis on kolm kõige olulisemat tegevust, millele Tallinn peaks rohepealinnana keskenduma (kuni kolm vastust, %, n=671, vastajad, kes teavad, et Tallinn kandideeris rohepealinna tiitlile)

Tallinna tegevuseesmärkide seas rohepealinnana töid uutes kinnisvaraarendustes roheluse loomist keskmisest sagedamini esile Haabersti elanikud, kogukonnaaedade rajamist Lasnamäe elanikud, elektrisõidukite laadimistaristu väljaarendamist Haabersti ja Kesklinna elanikud ning roheenergia suuremat kasutamist Kristiine, Kesklinna ja Nõmme elanikud.

2. Linnalooduse elurikkuse teema prioriteetsus

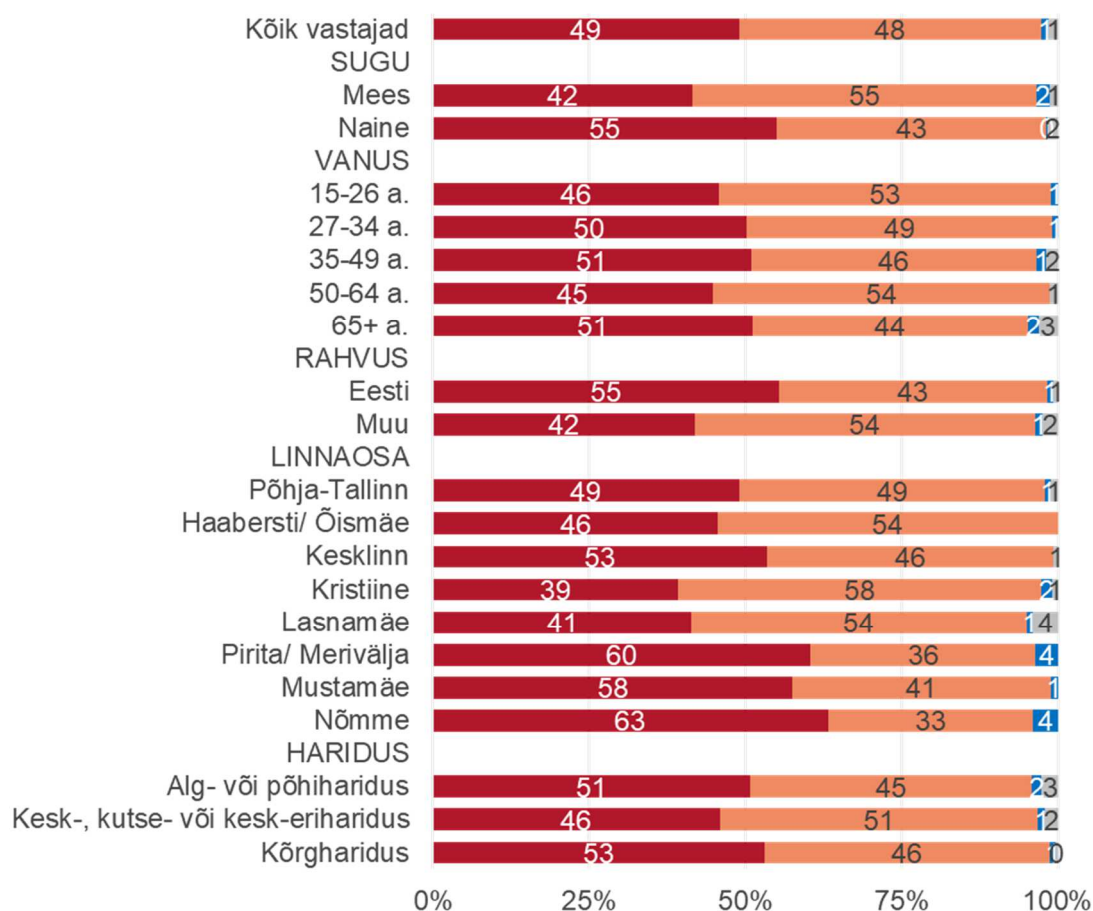
Küsitluse raames paluti vastajail avaldada arvamust ka linnalooduse elurikkuse teema prioriteetsuse kohta. Tallinlastest 49% arvates on linnalooduse elurikkus väga tähtis ja sellele valdkonnale tuleks senisest oluliselt rohkem tähelepanu pöörata, 48% arvates on linnalooduse elurikkus tähtis, kuid on teisi valdkondi, millega tegelemine on tähtsam, 1%

pidas linnalooduse elurikkust mitte eriti oluliseks valdkonnaks ning 1 protsendil puudus selge seisukoht (joonis 7).

Väga tähtsaks valdkonnaks peavad linnalooduse elurikkust keskmisest sagedamini naised (55%), eesti rahvusest (55%) või Nõmme linnaosas elavad inimesed (63%), keskmisest harvemini aga mehed (42%), muudest rahvustest (42%) või Lasnamäel elavad inimesed (41%)³.

Joonis 7. Hinnangud linnalooduse elurikkuse teema prioriteetsusele (% , n=804, kõik vastajad)

- Linnalooduse elurikkus on väga tähtis ja sellele valdkonnale tuleks senisest oluliselt rohkem tähelepanu pöörata
- Linnalooduse elurikkus on tähtis, aga on teisi valdkondi, millega tegelemine on tähtsam
- Linnalooduse elurikkus ei ole eriti oluline valdkond
- Ei oska öelda

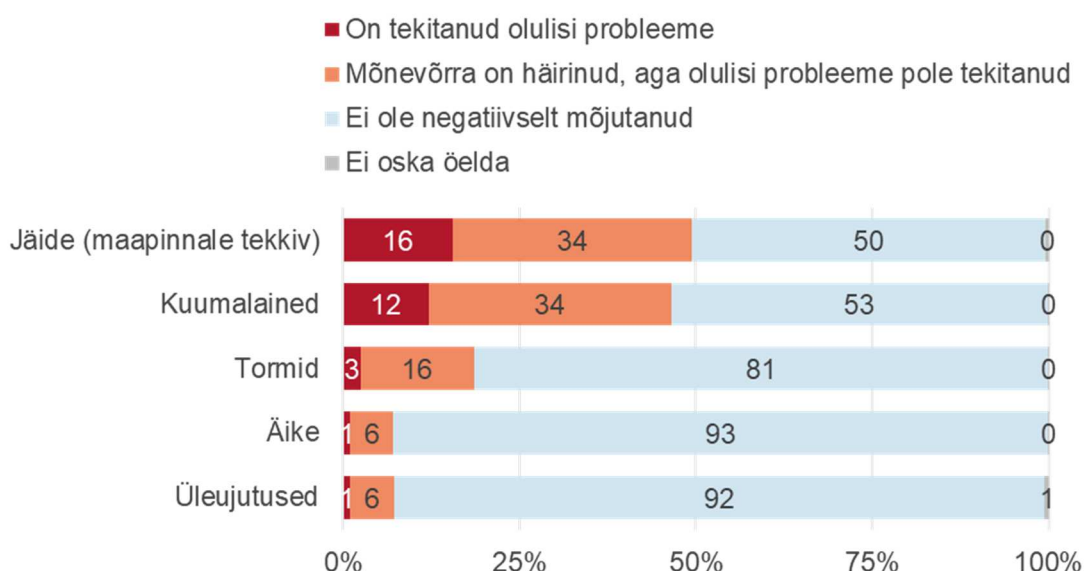
³ Ka Kristiines oli antud näitaja keskmisest madalam (39%), kuid et selle linnaosa valim oli väiksem, jäi erinevus koguvalimi keskmisest valimivea piiridesse.

3. Ekstreemsete ilmastikunähtuste tunnetatud mõju

Selgitamaks, kuivõrd tunnevad tallinlased isiklikult ekstreemsete ilmastikunähtuste (ning selle kaudu ka kliimamuutuste) mõju, paluti vastajail anda hinnang sellele, kuidas on erinevad ilmastikunähtused neid isiklikult Tallinnas viimase 12 kuu jooksul mõjutanud.

Kõige sagedamini on tallinlastele probleeme tekitanud (maapinnale tekkiv) jääde (häirinud kokku 49% tallinlastest, sealjuures olulisi probleeme tekitanud 16%-le) ning kuumalained (häirinud 47%, sealjuures olulisi probleeme tekitanud 12%-le). Harvemini tunnetatakse tormide (häirinud 19%, sealjuures olulisi probleeme tekitanud 3%-le), äikese (vastavalt 7% ja 1%) ning üleujutuste (vastavalt 7% ja 1%) negatiivset mõju (joonis 8).

Joonis 8. Kuidas on erinevad ilmastikunähtused Teid isiklikult Tallinnas viimase 12 kuu jooksul mõjutanud? (% , n=804, kõik vastajad)

Keskmisest sagedamini on kuumalainetest tingitult olulisi probleeme kogenud 65aastased ja eakamad linlased (21%). Olulisi probleeme seoses (maapinnale tekkiva) jäitega on kogenud keskmisest sagedamini Lasnamäe elanikud (21%).

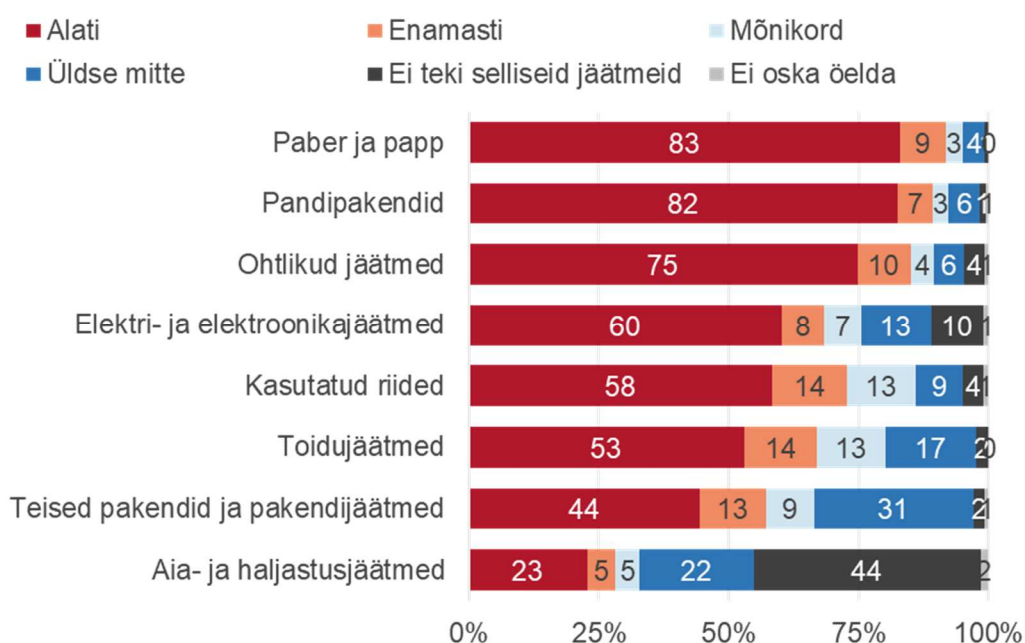
4. Jäätmete liigiti kogumine

Jäätmete liigiti kogumise teema all kaardistati, kui sageli koguvad inimesed jäätmeid liigiti kodus, tööl või avalikus ruumis (tänavatel, ühistranspordipeatustes, parkides ja väljakutel) ning mis põhjustel jäätmeid kodus liigiti ei koguta.

4.1. Jäätmete liigiti kogumine kodus

Rääkides jäätmete liigiti kogumisest kodus, on see kõige levinum paberi ja papi (83% tallinlastest kogub alati liigiti), pandipakendite (vastavalt 82%) ning ohtlike jäätmete puhul (vastavalt 75%). Enam kui pooled tallinlastest koguvad alati liigiti ka elektri- ja elektroonikajäätmeid (60%), kasutatud riideid (58%) või toidujäätmeid (53%). Harvem kogutakse liigiti ilma pandita pakendeid ja pakendijäätmeid (alati kogub liigiti 44%) ning aia- ja haljastusjäätmeid (23%, samas 44 protsendil selliseid jäätmeid ei tekigi) (joonis 9).

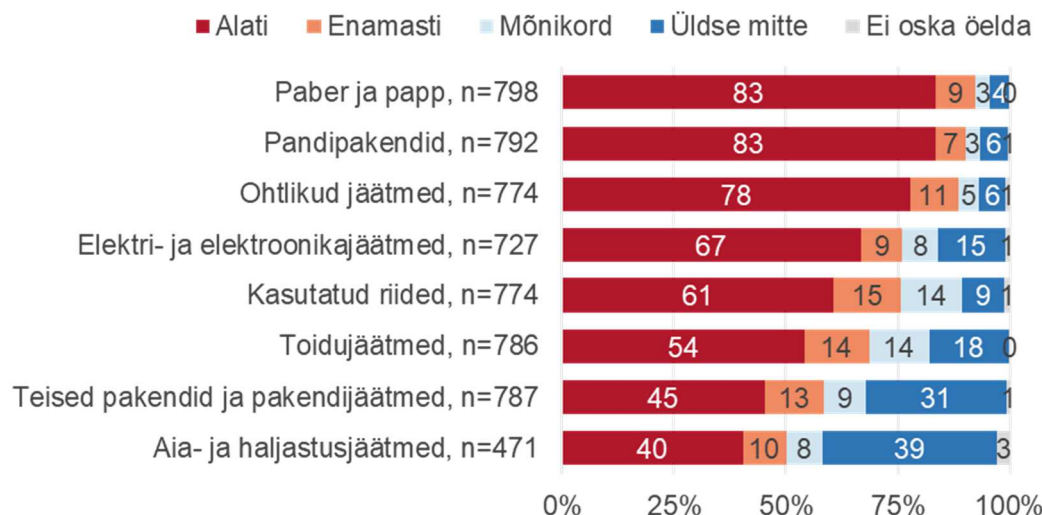
Joonis 9. Jäätmete liigiti kogumise sagedus kodus (% , n=804, kõik vastajad)

Selleks, et täpsemalt hinnata inimeste hoolsust erinevate jäätmete liigiti kogumisel, kaasati edasisse analüüsi ainult need vastajad, kel vastavat liiki jäätmeid tekib (st kes ei märkinud, et neid antud liiki jäätmeid ei teki).

Võttes aluseks inimesed, kel vastavat liiki jäätmeid tekib, on hoolsus jätkuvalt kõrgeim paberi ja papi ning pandipakendite liigiti kogumise osas: 83% kogub neid alati liigiti. Kõige harvemini kogutakse liigiti muid pakendeid ja pakendijäätmeid (45% neist, kel selliseid jäätmeid tekib) või aia- ja haljastusjäätmeid (vastavalt 40%) (joonis 10).

Joonis 10. Jäätmete liigiti kogumise sagedus kodus (% , n=vastajad, kel tekib seda liiki jäätmeid)

Taustühmade võrdlemisel on aluseks võetud inimesed, kel vastavat liiki jäätmeid tekib, ning võrreldud nende inimeste osakaale, kes seda liiki jäätmeid alati liigiti koguvad.

Vanuserühmade võrdluses on inimesi, kes jäätmeid alati liigiti koguvad, vanemates vanuserühmades üldjuhul arvukamalt kui nooremates, sealjuures suurimad on erinevused vanuserühmade vahel toidujäätmete liigiti kogumise osas. Vanuserühmade vahelisi erinevusi ei ilmne vaid pandipakendite liigiti kogumise osas (tabel 3).

Tabel 3. Vastajate osakaal, kes alati koguvad antud liiki jäätmeid liigiti, vanuserühmade võrdlus (% , n=vastajad, kel tekib seda liiki jäätmeid)

	15-26 a.	27-34 a.	35-49 a.	50-64 a.	65+ a.
Paber ja papp	70%	84%	83%	86%	89%
Pandipakendid	77%	85%	87%	83%	82%
Ohtlikud jäätmed	72%	75%	77%	76%	85%
Elektri- ja elektroonikajäätmed	59%	68%	65%	68%	72%
Kasutatud riided	42%	68%	58%	68%	63%
Toidujäätmed	30%	49%	44%	58%	81%
Teised pakendid ja pakendijäätmed	35%	44%	36%	51%	59%
Aia- ja haljastusjäätmed	19%	34%	34%	49%	56%

* Tabelis on sinise värviga tähistatud keskmisest oluliselt kõrgem tulemus ning punase värviga keskmisest oluliselt madalam tulemus 95% usaldusnivool.

Eesti rahvusest ning muudest rahvustest inimeste võrdluses on erinevused suhteliselt väikesed, v.a elektri- ja elektroonikajäätmete liigiti kogumise osas, mis on eesti rahvusest inimeste seas levinum kui muudest rahvustest inimeste seas.

Linnaosade võrdluses on jäätmete liigiti kogumine suhteliselt ühtlasel tasemel. Aia- ja haljastusjäätmete liigiti kogumine on keskmisest mõnevõrra levinum Piritla ja Nõmmel,

kõige vähem levinud aga Lasnamäel. Pirital on keskmisest levinum ka ilma pandita pakendijäätmete liigiti kogumine, Nõmmel keskmisest vähem levinud aga paberi ja papi liigiti kogumine (tabel 4).

Tabel 4. Vastajate osakaal, kes alati koguvad antud liiki jäätmeid liigiti, linnaosade võrdlus (% , n=vastajad, kel tekib seda liiki jäätmeid)

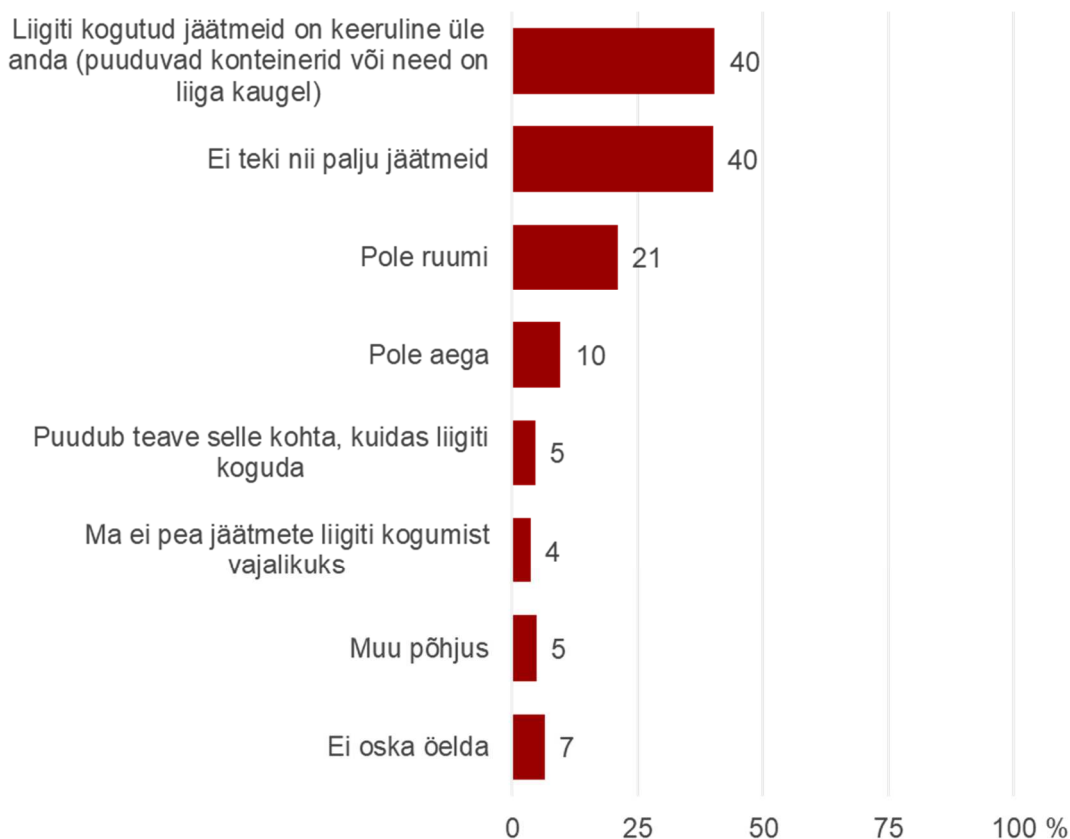
	Põhja-Tallinn	Haabersti/Õismäe	Kesk-linn	Kris-tiine	Lasna-mäe	Pirita/Merivälja	Musta-mäe	Nõmme
Paber ja papp	82%	79%	86%	75%	85%	80%	86%	67%
Pandipakendid	88%	85%	84%	83%	84%	83%	81%	74%
Ohtlikud jäätmed	70%	82%	80%	77%	80%	81%	72%	78%
Elektri- ja elektroonikajäätmed	58%	64%	71%	76%	63%	69%	68%	68%
Kasutatud riided	60%	58%	51%	65%	64%	52%	67%	60%
Toidujäätmed	53%	51%	58%	56%	53%	47%	59%	46%
Teised pakendid ja pakendijäätmed	44%	43%	39%	44%	44%	63%	46%	49%
Aia- ja haljastusjäätmed	32%	46%	31%	51%	30%	62%	35%	58%

* Tabelis on sinise värviga tähistatud keskmisest oluliselt kõrgem tulemus ning punase värviga keskmisest oluliselt madalam tulemus 95% usaldusnivool.

Vastajatel, kes ei kogu liigiti kõiki jäätmeid või ei tee seda pidevalt, paluti põhjendada, miks nad jäätmeid liigiti ei kogu. Enamasti toodi põhjuseks seda, et liigiti kogutud jäätmeid on keeruline üle anda (puuduvad konteinerid või need on liiga kaugel) (40%) või jäätmeid ei teki nii palju (40%). Harvem toodi põhjuseks ruumipuudust (21%), ajapuudust (10%) ning teabe puudumist sellest, kuidas jäätmeid liigiti koguda (5%). Küsitletutest 4% ei pidanud jäätmete liigiti kogumist vajalikuks, 5% tõi esile muid põhjusi ning 7% ei osanud põhjendust anda (joonis 11).

Ajapuudust tõi keskmisest sagedamini esile 15–26aastased vastajad, jäätmete vähesust aga 65aastased ja eakamad. Seda, et jäätmeid on keeruline üle anda, tõi kõige sagedamini esile Haabersti/Õismäe ja Nõmme elanikud (55–56%).

Joonis 11. Põhjused, miks ei koguta liigiti kõiki liiki jäätmeid või ei tehta seda pidevalt (% , n=518, vastajad, kes ei kogu kõiki jäätmeid liigiti alati/enamasti)

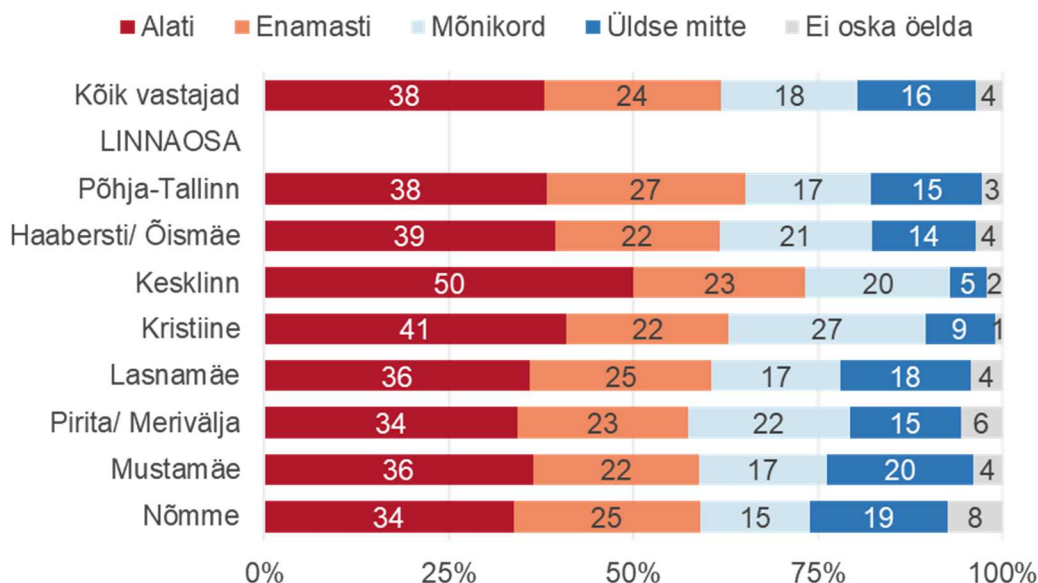

4.2. Jäätmete liigiti kogumine avalikus ruumis

Avalikus ruumis (näiteks tänavatel, ühistranspordipeatustes, parkides ja väljakutel) jäätmete liigiti kogumisele pööratakse tähelepanu vähem kui jäätmete liigiti kogumisele kodus: tallinlastest 38% kogub enda sõnul avalikus ruumis jäätmeid liigiti alati, 24% enamasti, 18% mõnikord ning 16% üldse mitte (joonis 12).

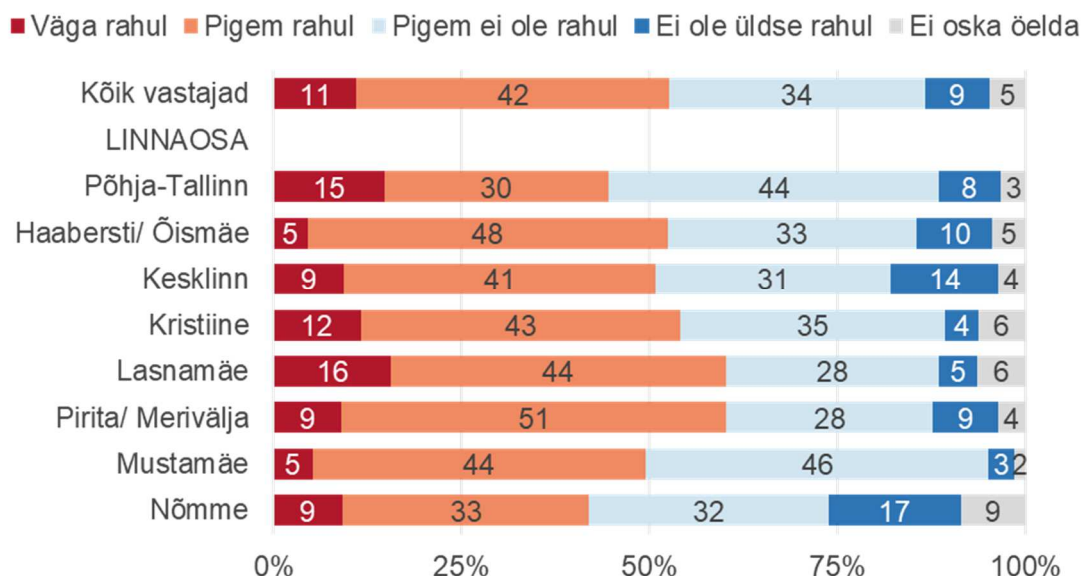
Vanuserühmade võrdluses on inimesi, kes avalikus ruumis ei kogu kunagi jäätmeid liigiti, seda enam, mida vanema vanuserühmaga on tegu, sealjuures 65aastastest ja eakamatest ei kogu avalikus ruumis kunagi jäätmeid liigiti 21%. Neid, kes koguvad avalikus ruumis alati jäätmeid liigiti, on keskmisest enam üle 1200-eurose netosissetulekuga (leibkonnaliikme kohta) inimeste seas (46% kogub alati liigiti). Linnaosade võrdluses on avalikus ruumis jäätmete liigiti kogumine kõige levinum Kesklinna elanike seas (50% kogub alati jäätmeid liigiti).

Joonis 12. Jäätmete liigiti kogumise sagedus avalikus ruumis (% , n=804, kõik vastajad)

Jäätmete liigiti kogumiseks mõeldud prügikastide piisavusega Tallinna avalikus ruumis on 53% linlastest väga või pigem rahul, 43% aga täiesti või pigem rahulolematu. Linnaosade võrdluses on rahulolu eriliigiliste jäätmete prügikastide piisavusega avalikus ruumis kõrgeim Lasnamäe ja Pirital (60% on rahul) (joonis 13). Vanuserühmade võrdluses on prügikastide piisavusega kõige sagedamini rahul 65aastased ja eakamad (61%), kõige harvemini aga 27–34aastased (44%). Muudest rahvustest inimesed on prügikastide piisavusega rahul sagedamini kui eestlased (vastavalt 60% ja 46%).

Joonis 13. Rahulolu jäätmete liigiti kogumiseks mõeldud prügikastide piisavusega Tallinna avalikus ruumis (% , n=804, kõik vastajad)

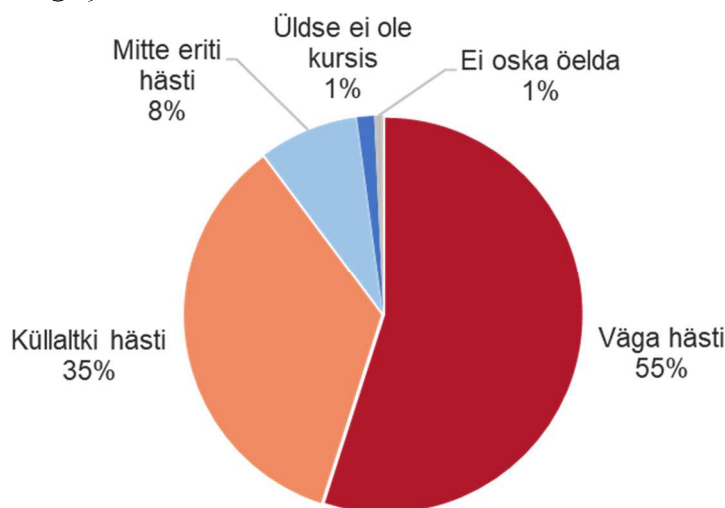
4.3. Jäätmete liigiti kogumine töökohal

Küsitletutest 64% on viimase 12 kuu jooksul käinud tööl väljaspool kodu (valimis 499 inimest). Väljaspool kodu tööl käivatest inimestest 77% sõnul kogutakse nende töökohas jäätmeid liigiti, 19% sõnul mitte ning 4% ei osanud vastust anda, kas tööl jäätmeid liigiti kogutakse või mitte. Seda, et tööl jäätmeid liigiti kogutakse, mainisid keskmisest sagedamini 27–34aastased või kõrgeima sissetulekuga (üle 1200 euro kuus leibkonnaliikme kohta) rühma kuuluvad vastajad.

Väljaspool kodu tööl käivatelt vastajatelt, kelle töökohas kogutakse jäätmeid liigiti (valimis 380 inimest), küsiti, kui hästi nad on kursis sellega, kuidas nende töökohal jäätmeid liigiti kogutakse, ning kas töö juures on toimunud koolitusi jäätmete liigiti kogumise kohta.

Seda, et töö juures on toimunud koolitusi jäätmete liigiti kogumise kohta, märkis 36% vastajatest, kelle töökohas jäätmeid liigiti kogutakse. Küsitletutest 90% hindab oma kursisolekut sellega, kuidas töökohal jäätmeid liigiti kogutakse, heaks, sealjuures 55% väga ja 35% küllaltki heaks. Vastajatest 8% arvab, et pole antud teemaga eriti hästi kursis ning 1% pole üldse kursis (joonis 14). Heaks hindavad oma informeeritust keskmisest sagedamini 27–34aastased vastajad.

Joonis 14. Kui hästi Te olete kursis sellega, kuidas Teie töökohal jäätmeid liigiti kogutakse? (% , n=380, vastajad, kes käivad tööl väljaspool kodu, ning kelle töökohal kogutakse jäätmeid liigiti)

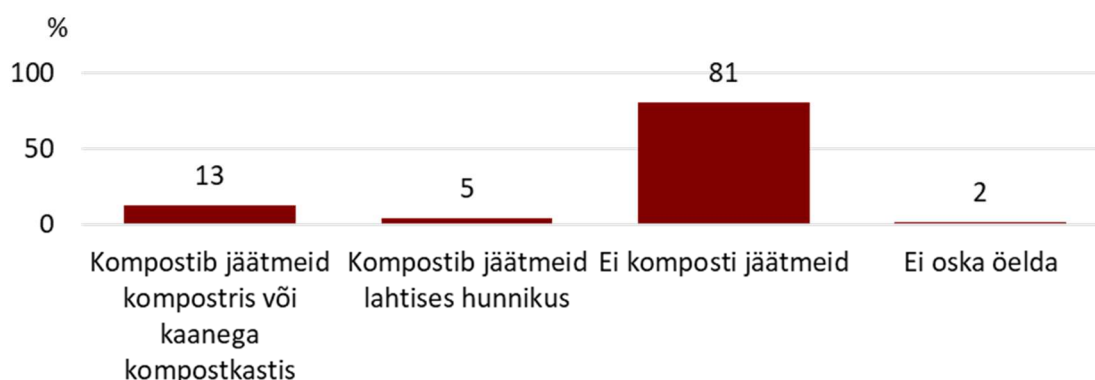
5. Jäätmete äraandmine ja ümbertöötlemine

Uuringus küsiti lähemalt järgnevat liiki jäätmete äraandmise ja ümbertöötlemise viiside kohta: toidujäätmed ja aia- ning haljastusjäätmed, pakendijäätmed, ohtlikud jäätmed, vana mööbel, remondi- ja ehitusjäätmed ning vanad autorehvid.

5.1. Toidujäätmete ning aia- ja haljastusjäätmete kompostimine

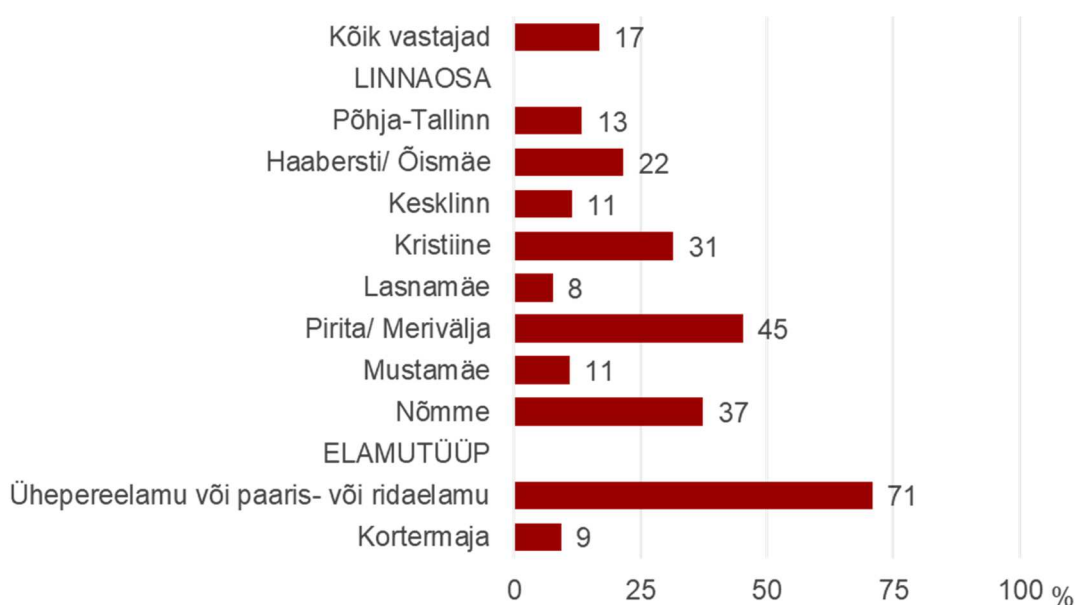
Tallinlastest 17% kompostib toidujäätmeid või aia- ja haljastusjäätmeid oma Tallinna elukoha hoovis, sealjuures 13% kompostib neid kompostris või kaanega kompostkastis ning 5% lahtises hunnikus (joonis 15).

Joonis 15. Toidujäätmete või aia- ja haljastusjäätmete kompostimine oma Tallinna elukoha hoovis (% , n=804, kõik vastajad)

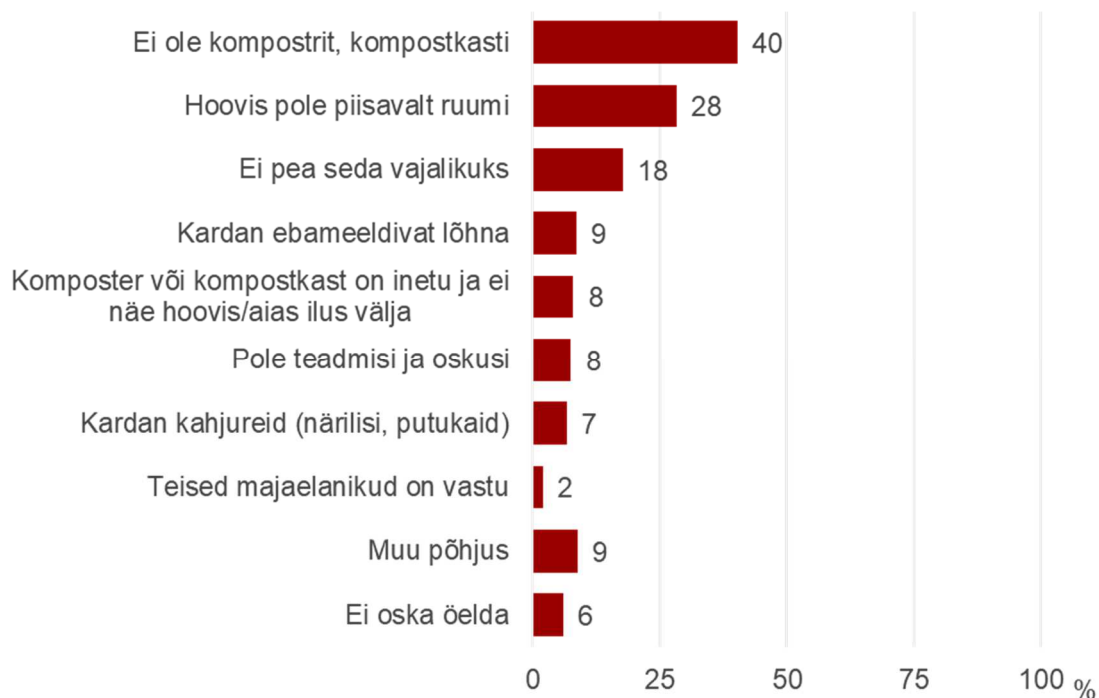
Ühepereelamutes ja paaris- või ridaelamutes elavatest inimestest kompostib jäätmeid 71%, kortermajade elanikest aga vaid 9%. Linnaosade võrdluses on jäätmeid kompostivate inimeste osakaal kõrgeim Piritas (45%), madalaim aga Lasnamäel (8%) (joonis 16).

Joonis 16. Toidujäätmeid või aia- ja haljastusjäätmeid oma Tallinna elukoha hoovis kompostivate inimeste osakaal (% , n=804, kõik vastajad)

Vastajail, kes toidujäätmeid või aia- ja haljastusjäätmeid oma Tallinna elukoha hoovis ei komposti (626 vastajat), paluti täpsustada, mis põhjustel nad seda ei tee (vastajail oli võimalik valida kuni kolm olulisemat põhjust). Kõige sagedamini toodi põhjuseks seda, et puudub komposter/kompostikast (40%), hoovis pole piisavalt ruumi (28%) või et kompostimist ei peeta vajalikuks (18%). Ülejäänud põhjusi – nt kartust, et kompostimisega kaasneb ebameeldiv lõhn või kahjurid, komposter ei näe hoovis ilus välja/majaelanikud on vastu või puuduvad sellekohased teadmised-oskused – toodi välja harvemini (joonis 17). Ruumipuudust hoovis tõid keskmisest sagedamini põhjuseks Kesklinna elanikud (40%), seda, et komposter ei näe hoovis ilus välja, aga Nõmme elanikud (21%). .

Joonis 17. Põhjused, miks toidujäätmeid või aia- ja haljastusjäätmeid ei komposteerita (kuni kolm olulisemat põhjust, %, n=626, vastajad, kes toidujäätmeid või aia- ja haljastusjäätmeid oma Tallinna elukoha hoovis ei komposti)

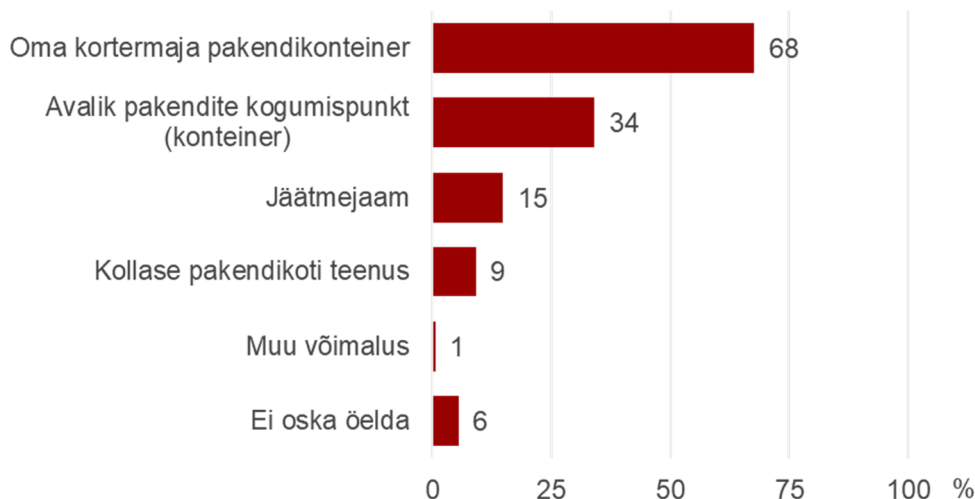

5.2. Pakendijäätmete äraandmine

Vastajail, kes koguvad kodus pakendijäätmeid liigiti (valimis 543 vastajat) paluti täpsustada, milliseid võimalusi on nad viimase 12 kuu jooksul pakendijäätmete üleandmiseks kasutanud.

Enamus (68%) pakendijäätmeid liigiti koguvatest inimestest on pakendijäätmete üleandmiseks kasutanud oma kortermaja pakendikonteinerit, 34% avalikku pakendite kogumispunkti, 15% viinud pakendijäätmed jäätmejaama, 9% kasutanud kollase pakendikoti teenust ning 1% muid võimalusi (joonis 18).

Joonis 18. Milliseid võimalusi on viimase 12 kuu jooksul kasutatud pakendijäätmete üleandmiseks (% , n=543, vastajad, kes koguvad kodus pakendijäätmeid liigiti)

Pakendijäätmete äraandmine oma kortermaja pakendikonteinerisse on kõige levinum liigiti kogutud pakendijäätmete äraandmise viis kõigi linnaosade elanike seas. Samas on nendes linnaosades, kus on rohkem individuaalelamuid (Pirita ja Nõmme) küllaltki levinud ka jäätmejaama teenuse kasutamine (on kasutanud 46% Pirita ja 38% Nõmme pakendijäätmeid liigiti koguvatest inimestest). Kollase pakendikoti teenuse kasutamine on levinuim Nõmmel (on kasutanud 29% pakendijäätmeid liigiti kogunutest).

Kortermajade elanikest, kes pakendijäätmeid liigiti koguvad, kasutab 73% pakendijäätmete äraandmiseks oma kortermaja pakendikonteinerit. Ühepereelamute ja paaris- või ridaelamute elanikud, kes pakendijäätmeid liigiti koguvad, kasutavad nende jäätmete äraandmiseks kõige sagedamini avalikke pakendite kogumispunkte (44%), kuid küllaltki levinud on selles rühmas ka pakendijäätmete äraandmine jäätmejaama (34%), oma maja pakendikonteinerisse (32%) või kollase pakendikoti teenuse kasutamine (28%).

5.3. Ohtlike jäätmete äraandmine

Vastajatest, kes koguvad kodus liigiti ohtlikke jäätmeid (valimis 726 vastajat), oli 75% viimase 12 kuu jooksul ohtlike jäätmete ära andmiseks kasutanud müügikohtades asuvaid patareide kogumiskaste, 19% müügikohtades asuvaid väikeelektroonika kogumiskaste, 24% viinud ohtlikke jäätmeid jäätmejaama, 19% viinud vanu ravimeid apteeki, 11% viinud ohtlikke jäätmeid kogumispunktidesse, 12% andnud ohtlikke jäätmeid ära kogumisringidel ning 2% kasutanud ohtlike jäätmete äraandmiseks muid võimalusi (nt viinud jäätmed töö juures asuvasse kogumiskasti, hoiab kodus jms.) (joonis 19).

Joonis 19. Milliseid võimalusi on viimase 12 kuu jooksul kasutatud ohtlike jäätmete üleandmiseks (% , n=726, vastajad, kes koguvad kodus liigiti ohtlikke jäätmeid)

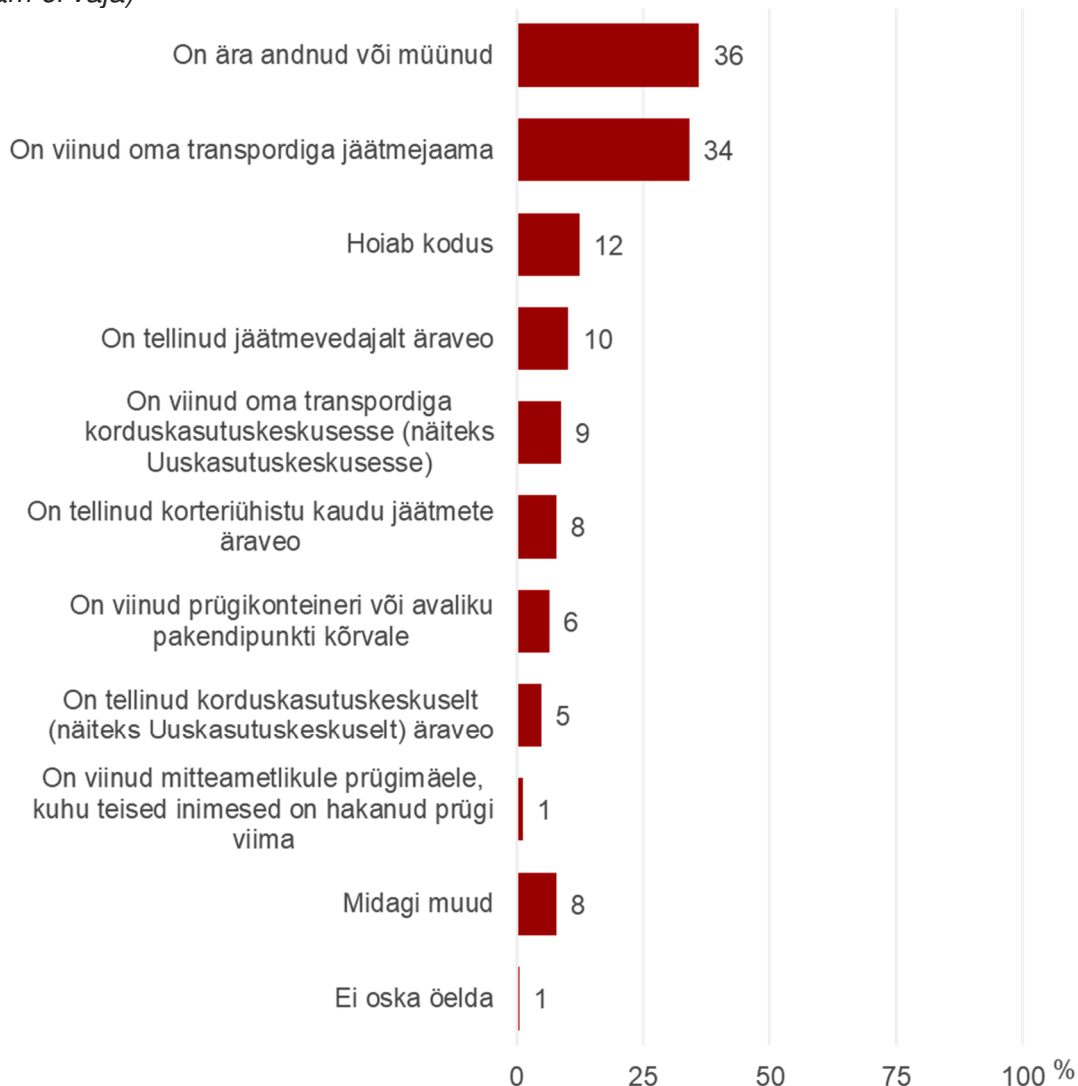

Võttes aluseks inimesed, kes ohtlikke jäätmeid liigiti koguvad, on ohtlike jäätmete jäätmejaama viimine keskmisest levinum Nõmme (56%) ja Kristiine (39%) elanike või ühepereelamutes, paarismajades või ridaelamutes elavate inimeste seas (52%). Vanade ravimite apteeki tagastamine on naiste seas veidi levinum kui meeste seas (vastavalt 24% ja 14% neist, kes ohtlikke jäätmeid liigiti koguvad). Võrreldes muudest rahvusest vastajatega on eestlaste seas levinum ohtlike jäätmete toimetamine jäätmejaama (vastavalt 10% ja 37% neist, kes ohtlikke jäätmeid liigiti koguvad) ning vanade ravimine tagastamine apteeki (vastavalt 15% ja 23%), vähem levinud aga müügikohtades asuvate väikeelektroonika kogumiskastide kasutamine (vastavalt 25% ja 14%).

5.4. Vana mööbli käitlemine

Küsitletud tallinlastest 45 protsendil on viimase kolme aasta jooksul jäänud üle mööblit, mida nad enam ei vajanud. Neil inimestel (valimis 377 vastajat) paluti täpsustada, mida nad on sellise mööbliga ette võtnud. Inimestest, kel on mööblit üle jäänud, on 36% ebavajaliku mööbli ära andnud või müünud ning 34% viinud üle jäänud mööbli oma transpordiga jäätmejaama. Vähem on neid, kes hoiavad kasutuks muutunud mööblit kodus (12%), on tellinud mööbli äraveo jäätmevedajalt (10%), korduskasutuskeskusest (5%) või korteriühistu kaudu (8%), viinud mööbli oma transpordiga korduskasutuskeskusesse (9%), prügikonteineri või avaliku pakendipunkti kõrvale (6%), mitteametlikule prügimäele (1%) või teinud midagi muud (nt viinud vana mööbli suvilasse või põletanud ära) (8%) (joonis 20).

Joonis 20. Mida on viimase 3 aasta jooksul ette võetud mööbliga, mida enam ei vajata (%), *n=377, vastajad, kel on viimase 3 aasta jooksul jäänud üle mööblit, mida nad enam ei vaja*

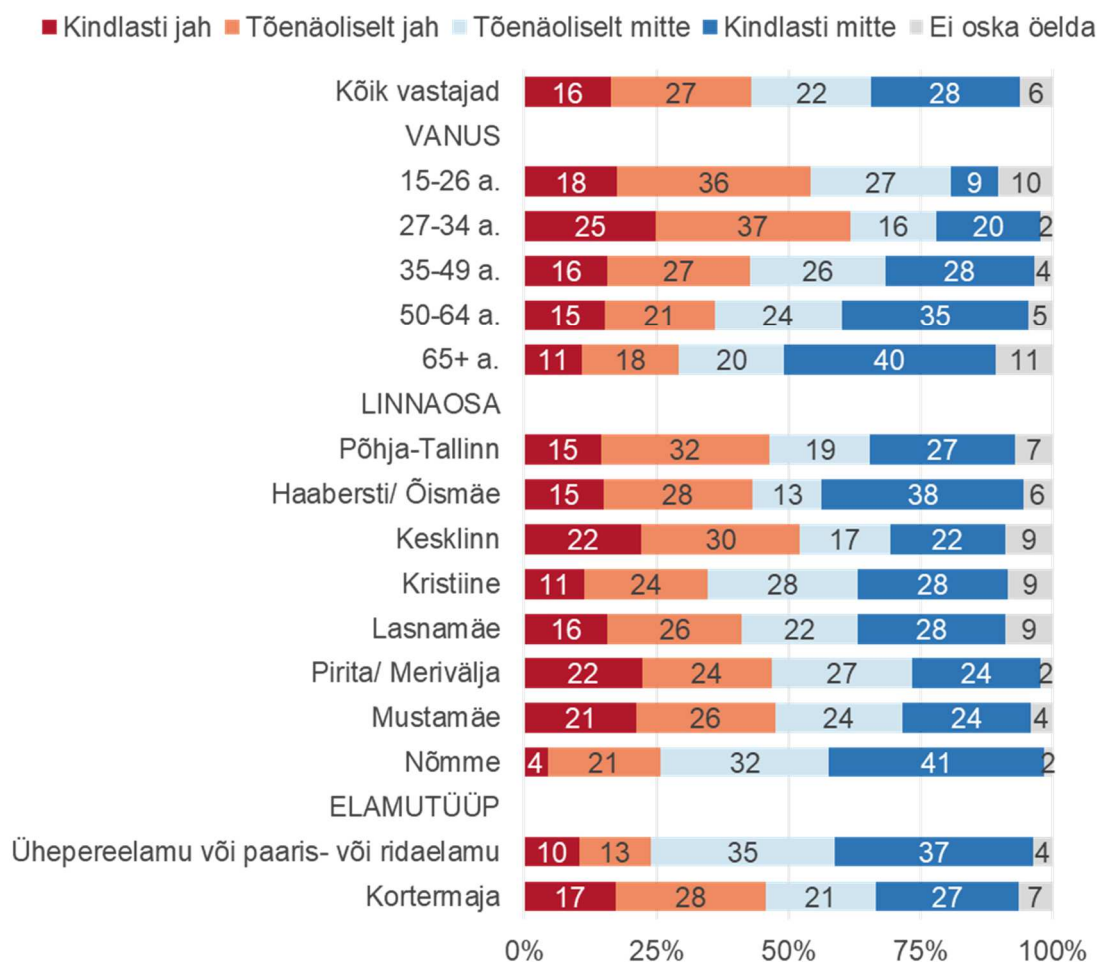
Võrreldes naistega on meeste seas levinum ebavajaliku mööbli viimine oma transpordiga jäätmejaama. Mööbli ära andmine või müümine on keskmisest levinum nooremates vanuserühmades. Võrreldes muudest rahvustest inimestega on eestlaste seas levinum kasutuks muutunud mööbli müümine/ära andmine, samuti ka mööbli viimine jäätmejaama või korduskasutuskeskusesse. Muudest rahvustest inimeste seas on eestlastega võrreldes veidi levinum mööbli viimine prügikonteineri või avaliku pakendipunkti kõrvale.

Linnaosade võrdluses märkisid Nõmmel elavad inimesed kasutuks muutunud mööbli utiliseerimise viisidena keskmisest sagedamini mööbli äraandmist/müümist ning jäätmejaama viimist (oma transpordiga), Kesklinna elanikud aga mööbli viimist korduskasutuskeskusesse (oma transpordiga).

Küsitletutel paluti avaldada arvamust ka selle kohta, et kui Tallinnas oleks koht, kus saaks oma katkist mööblit ise parandada ja seal oleks vahendid ja juhendaja, siis kas nad kasutaksid sellist võimalust. Küsimus esitati kõigile küsitluses osalejatele, sh ka neile, kel viimase 3 aasta jooksul ebavajalikku mööblit üle jäänud polnud.

Huvi selle vastu, et oma katkist mööblit juhendaja käe all ise parandada, väljendas 43% küsitletud tallinlastest. Vanuserühmade võrdluses on sellisest võimalusest kõige sagedamini huvitatud 27–34aastased (62% on kindlasti/tõenäoliselt huvitatud), kõige harvemini aga 65aastased ja eakamad (29%). Meeste-naiste ning eestlaste ja muudest rahvustest inimeste võrdluses märkimisväärsed erinevusi ei ilmnenud. Kortermajade elanike seas on huvi juhendaja käe all oma mööbli parandamise vastu oluliselt kõrgem kui ühepereelamute, paaris- või ridamajade elanike seas (huvitatud on vastavalt 46% ja 24%). Põhjuseks võib siin olla see, et eramajades elavatel inimestel on mööbli parandamiseks vajalikud vahendid (tööriistad) sageli endal olemas, mistõttu nad ei vaja mööbli parandamiseks täiendavat abi. Linnaosade võrdluses on huvi antud teenuse suhtes madalaim Nõmme elanike seas (26%) (joonis 21).

Joonis 21. Kui Tallinnas oleks koht, kus saaks oma katkist mööblit ise parandada ja seal oleks vahendid ja juhendaja, siis kas Te kasutaksite sellist võimalust? (% , n=804, kõik vastajad)

5.5. Remondi- ja ehitusjäätmete käitlemine

Tallinlastest 48 protsendil on viimase 3 aasta jooksul tekkinud remondi- ja ehitusjäätmel (valimis 379 inimest). Neist 52% viisid remondi- ja ehitusjäätmel oma transpordiga jäätmeljaama, 24% tellis äraveo/konteineri jäätmelvedajalt, 11% pani jäätmel oma maja olmejäätmel konteinerisse, 7% hoiab jäätmel kodus, 6% viis jäätmel prügikonteineri või avaliku pakendipunkti kõrvale, alla 1 protsendi mitteametlikule prügimäele ning 9% tegi remondi- ja ehitusjäätmeltega midagi muud (nt remondimehed viisid ära, viis suvilasse, põletas ära, pani ühistu tellitud konteinerisse, andis ära kogumisringi käigus jms.) (joonis 22).

Joonis 22. Mida on viimase 3 aasta jooksul ette võetud remondi- ja ehitusjäätmeltega (% , n=379, vastajad, kel on viimase 3 aasta jooksul tekkinud remondi- ja ehitusjäätmel)

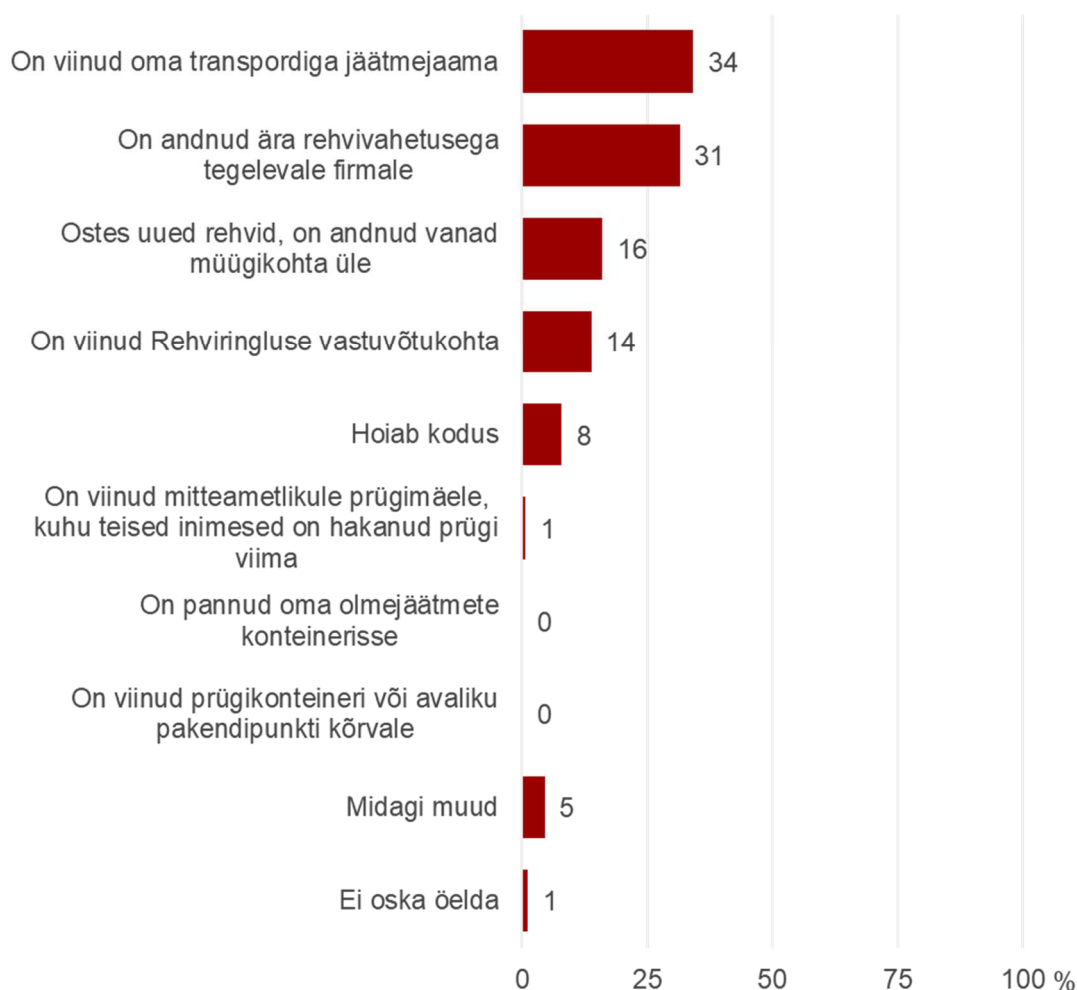

Remondi- ja ehitusjäätmel viimine jäätmeljaama on keskmisest levinum eesti rahvusest, 27–49aastaste, ühepereelamutes/paaris/ridaelamutes või Nõmmel elavate inimeste seas (kel vastavaid jäätmel tekib). Nõmme elanike seas on keskmisest levinum ka remondi- ja ehitusjäätmel kodus hoidmine. Remondi- ja ehitusjäätmel viskamine oma maja olmejäätmel konteinerisse on keskmisest levinum 15–26aastaste või Kristiine linnaosas elavate inimeste seas. Jäätmel viimist prügikonteineri või avaliku pakendipunkti kõrvale esineb keskmisest sagedamini Lasnamäe elanike seas.

5.6. Vanade autorehvide käitlemine

Tallinlastest 29 protsendil on viimase 3 aasta jooksul jäänud üle autorehve, mida nad enam ei kasuta (valimis 251 inimest). Neist 34% on viinud vanad rehvid oma transpordiga jäätmejaama, 31% on andnud ära rehvivahetusega tegelevale firmale, 16% andnud uusi rehve ostes vanad rehvid üle müügikohta, 14% viinud rehvid Rehvingluse vastuvõtukohta, 8% hoiab vanu rehve kodus, 1% on viinud rehvid mitteametlikule prügimäele, alla 1% on visanud vanad rehvid kas olmejäätmete konteinerisse või konteineri/pakendipunkti kõrvale ning 5% vabanenud rehvidest muul moel (nt müünud maha, viinud töö juurde/suvilasse) (joonis 23). Taustrühmade võrdluses märkimisväärsed erinevusi vanade rehvide käitlemises ei ilmnenud (osades lõigetes jäid võrreldavad rühmad ka liiga väikeseks, et nende kohta usaldusväärsed järeldusi teha).

Joonis 23. Mida on viimase 3 aasta jooksul ette võetud vanade autorehvidega (% , n=251, vastajad, kel on viimase 3 aasta jooksul jäänud üle autorehve, mida nad enam ei kasuta)

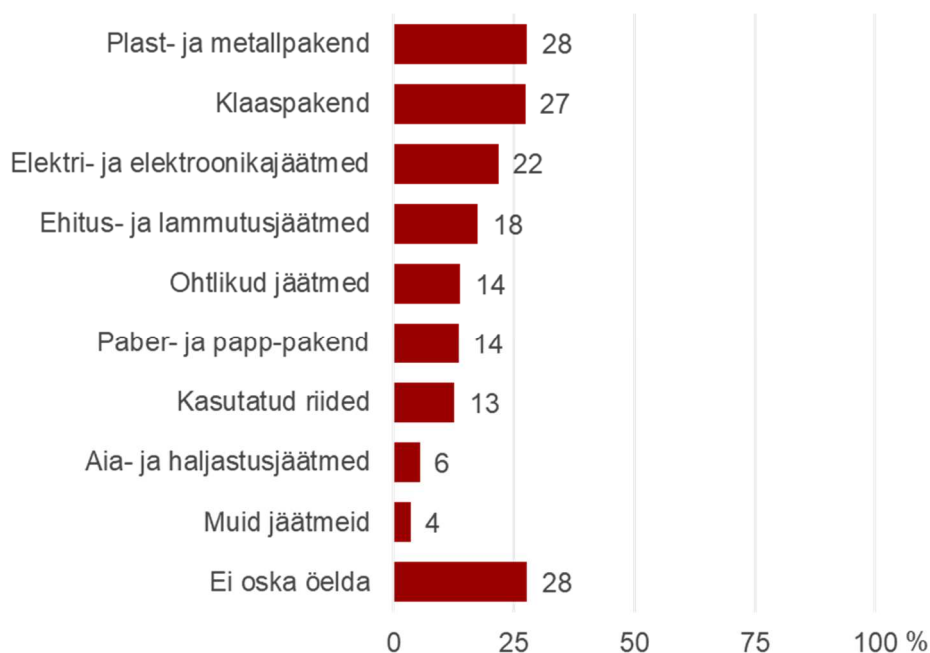
6. Rahulolu ning ootused korraldatud jäätmeveo osas

Selleks, et uurida rahulolu korraldatud jäätmeveo teenusega, paluti vastajail esmalt öelda, milliseid jäätmeid sooviksid nad täiendavalt kodu juurest ära anda (lisaks segaolme-, vanapaberi-, bio- ja suurjäätmete äraandmise võimalustele, mis juba praegu olemas on). Seejärel paluti vastajail hinnata oma rahulolu korraldatud jäätmeveo erinevate aspektidega ning avaldada arvamust, kas segaolmejäätmete äraveo hind peaks olema kõrgem kui liigiti kogutud jäätmete ehk paberi, pakendi ja biojäätmete äraveo hind.

6.1. Täiendavad vajadused kodu juurest jäätmete ära andmise võimaluste osas

Praegu on Tallinnas kodu juurest võimalik ära anda segaolme-, vanapaberi-, bio- ja suurjäätmeid. Vastajatelt küsiti, milliseid jäätmeid sooviksid nad täiendavalt kodu juurest ära anda. Kõige sagedamini tunti huvi plast- ja metallpakendite (28% vastajatest) ning klaaspakendite (27%) kodu juurest ära andmise võimaluste vastu. Vastajatest 22% on huvitatud sellest, et kodu juurest ära anda elektri- ja elektroonikajäätmeid, 18% ehitus- ja lammutusjäätmeid, 14% ohtlikke jäätmeid, 14% paber- ja papp-pakendeid, 13% kasutatud riideid, 6% aia- ja haljastusjäätmeid ning 4% muid jäätmeid (mille hulgas nimetati kõige sagedamini biojäätmeid (mis viitab, et kõigi elamute juures siiski biojäätmete konteinerit pole) ning vana mööblit). Küsitletutest 28% ei soovinud täiendavaid võimalusi kodu lähedalt jäätmete ära andmiseks või ei osanud vastust anda (joonis 24).

Joonis 24. Praegu on Tallinnas kodu juurest võimalik ära anda segaolme-, vanapaberi-, bio- ja suurjäätmeid. Milliseid jäätmeid soovite täiendavalt kodu juurest ära anda? (% , n=804, kõik vastajad)

Võrreldes eakamatega on nooremad inimesed sagedamini huvitatud sellest, et tekiks rohkem võimalusi kodu juurest erinevat liiki jäätmete ära andmiseks. Vanuserühmas 15–26 on keskmisest enam neid, kes on huvitatud võimalusest anda kodu juures ära elektri- ja elektroonikajäätmeid, 27–34aastased aga võimalusest anda kodu juurest ära ohtlikke jäätmeid.

Üldjuhul olid ühepereelamutes või paaris- või ridaelamutes elavad inimesed täiendavatest võimalustest kodu juurest jäätmete ära andmisest vähem huvitatud kui kortermajade elanikud. Erandiks oli aia- ja haljastusjäätmete äraandmine, mille suhtes on ühepereelamute või paaris- ja ridaelamute elanike (kui aiapidajate) huvi kõrgem kui kortermajade elanikel.

Linnaosade võrdluses on huvi elektri- ja elektroonikajäätmete kodu juurest ära andmise võimaluse suhtes kõrgeim Haabersti/Õismäe elanike seas, ehitus- ja lammutusjäätmete suhtes Lasnamäel ning aia- ja haljastusjäätmete suhtes Nõmmel. Inimesi, kes ei soovinud täiendavaid võimalusi kodu juurest jäätmete ära andmiseks või ei osanud oma vajadusi hinnata, oli kõige enam Pirital.

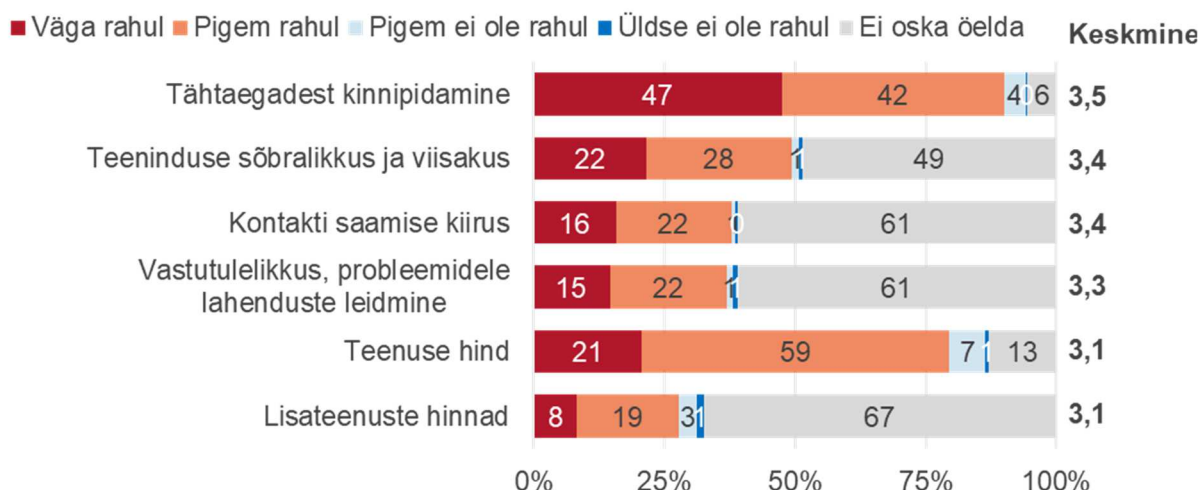
6.2. Rahulolu korraldatud jäätmeveo teenusega

Rahulolu korraldatud jäätmeveo teenusega paluti hinnata lähtuvalt kuuest aspektist – teenuse hind, tähtaegadest kinnipidamine, teeninduse sõbralikkus ja viisakus, kontakti saamise kiirus, vastutulelikkus (st probleemidele lahenduste leidmine) ning lisateenuste hinnad.

Küsitletute kokkupuude korraldatud jäätmeveo teenuse eri aspektidega oli erinev – tähtaegadest kinnipidamist ning teenuse hinda oskas hinnata valdav osa küsitletutest, kuid teenuse ülejäänud aspekte vähemad (joonis 25). Seetõttu on rahuloluhinnangute võrdlemisel sisukam aluseks võtta hinnangute keskväärtused (aritmeetilised keskmised 4-palli skaalal, kus 4=väga rahul ning 1=üldse ei ole rahul).

Rahulolu korraldatud jäätmeveo teenusega on kõrge – sisulise hinnangu andnud vastajad olid teenuse erinevate aspektidega üldjuhul rahul ning rahulolematuid oli küllaltki vähe. Keskmiselt kõige kõrgem on rahulolu teenusepakkuja tähtaegadest kinnipidamisega (hinnangute keskmine 3,5 palli). Kõrgelt hinnati ka teeninduse sõbralikkust ja viisakust (3,4), kontakti saamise kiirust (3,4) ning teenusepakkuja vastutulelikkust (3,3). Uuritavatest aspektidest kõige vähem oldi rahul teenuse hinna (3,1) ning lisateenuste hindadega (3,1).

Joonis 25. Rahulolu korraldatud jäätmeveo teenusega (% ja aritmeetilised keskmised 4-palli skaalal, kus 4=väga rahul ning 1=üldse ei ole rahul, n=kõik vastajad)

Linnaosade võrdluses on rahulolu korraldatud jäätmeveo teeninduse sõbralikkuse ja viisakuse ning kontakti saamise kiirusega keskmisest pisut madalam Põhja-Tallinnas ning Mustamäel. Rahulolu teenuse hinnaga on keskmiselt kõrgeim Kristiines, rahulolu lisateenuste hindadega on kõrgeim Kesklinnas, madalaim aga Pirital (tabel 5).

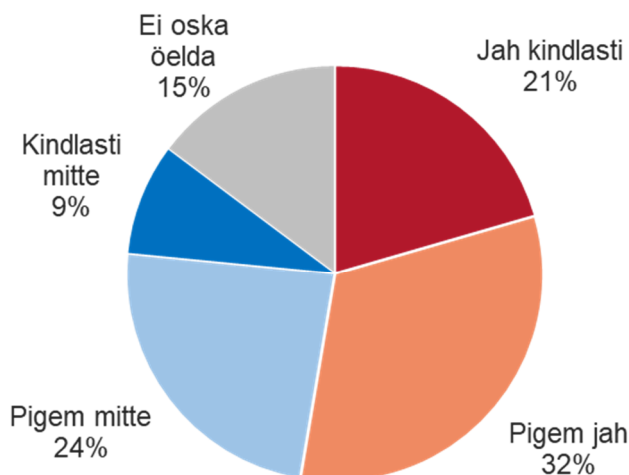
Tabel 5. Rahulolu korraldatud jäätmeveo teenusega linnaosade lõikes
(aritmeetilised keskmised 4-palli skaalal, kus 4=väga rahul ning 1=üldse ei ole rahul, n=804, kõik vastajad)

	KOKKU	Põhja-Tallinn	Haabersti/Õismäe	Kesk-linn	Kristiine	Lasnamäe	Pirita/Merivälja	Mustamäe	Nõmme
Tähtaegadest kinnipidamine	3,5	3,5	3,5	3,5	3,6	3,4	3,6	3,4	3,6
Teeninduse sõbralikkus ja viisakus	3,4	3,2	3,4	3,4	3,5	3,4	3,4	3,2	3,5
Kontakti saamise kiirus	3,4	3,2	3,5	3,5	3,4	3,4	3,3	3,2	3,5
Vastutulelikkus, probleemidele lahenduste leidmine	3,3	3,2	3,3	3,4	3,4	3,4	3,3	3,2	3,4
Teenuse hind	3,1	3,0	3,1	3,2	3,3	3,1	3,0	3,2	3,2
Lisateenuste hinnad	3,1	2,9	3,1	3,3	3,2	2,9	2,8	3,1	3,1

Vastajail paluti avaldada arvamist ka selle kohta, kas segaolmejäätmete äraveo hind peaks olema elanikele kõrgem kui liigiti kogutud jäätmete ehk paberi, pakendi ja biojäätmete äraveo hind. Küsitletutest 53% arvates peaks segaolmejäätmete äraveo hind

olema kõrgem kui liigiti kogutud jäätmete äraveo hind, 33% arvates aga mitte (joonis 26). Keskmisest sagedamini pooldavad seda, et äraveo hind segaolmejäätmetel oleks kõrgem kui liigiti kogutud jäätmetel, 35–49aastased (64%), üle 1200-eurose netosissetulekuga (leibkonnaliikme kohta) inimesed (62%) ning Kesklinna elanikud (72%).

Joonis 26. Arvamused sellest, kas segaolmejäätmete äraveo hind peaks olema elanikele kõrgem kui liigiti kogutud jäätmete äraveo hind (%) (*n=804, kõik vastajad*)

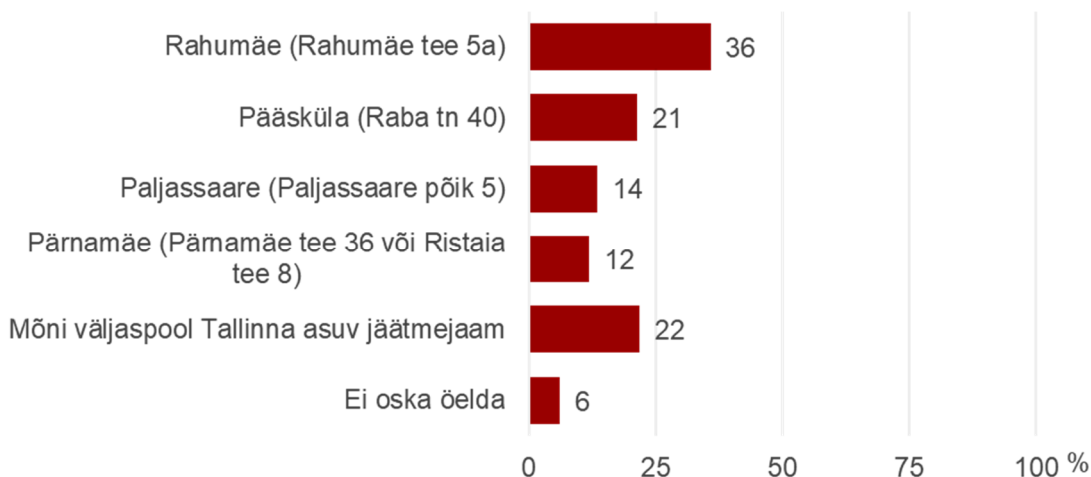

7. Jäätmejaamad

Küsitlusest 41% on 12 kuu jooksul andnud jäätmeid üle jäätmejaama (arvesse läks nii jäätmete ise kohale viimine kui ka jäätmeveo tellimine). Meestest on jäätmeid jäätmejaama andnud 47% ja naistest 36%. Vanuserühmade võrdluses on jäätmejaama teenust kasutanud kõige enam 35–49aastaste seas (54%), kõige vähem aga 65aastaste ja eakamate seas (25%). Eestlaste seas on jäätmejaama teenust kasutanute osakaal pea poole kõrgem kui muude rahvuste seas (vastavalt 52% ja 28%). Ühepereelamus ja paaris- või ridaelamus elavatest inimestest on jäätmejaamade teenust kasutanud 68%, kortermajade elanikest aga 37%. Linnaosade võrdluses on jäätmejaama teenuse kasutajate osakaal kõrgeim Nõmmel (65%) ja Pirital (56%), madalaim aga Lasnamäe linnaosa elanike seas (25%).

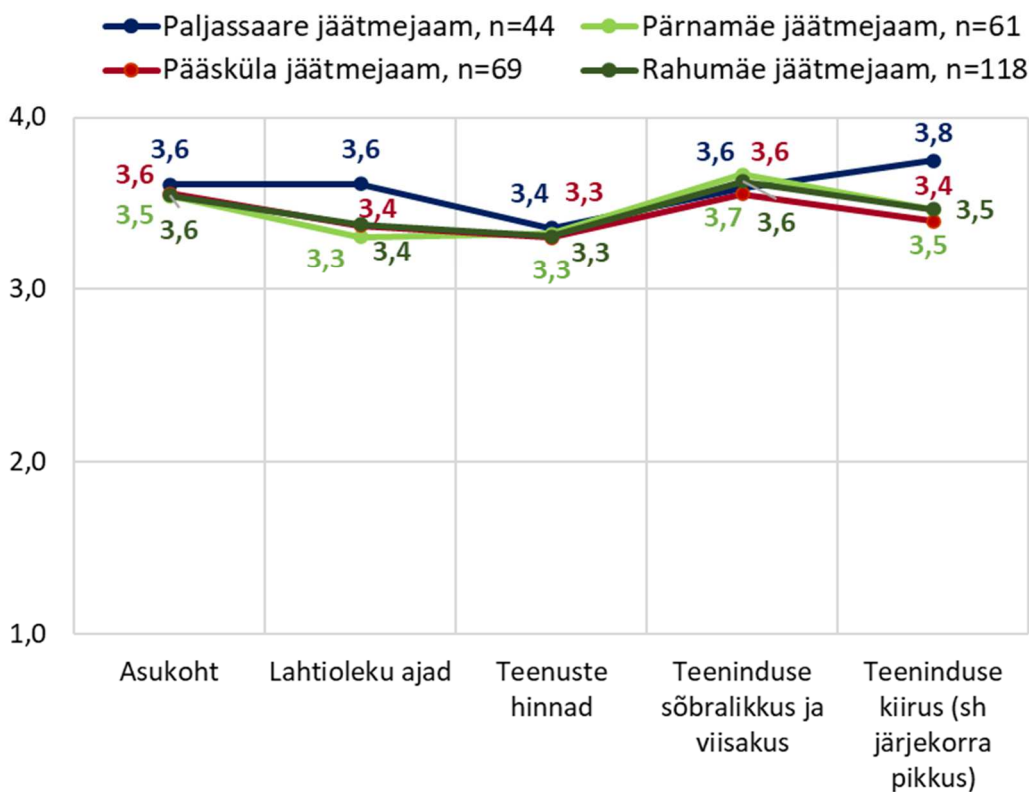
Vastajatest, kes on 12 kuu jooksul jäätmeid jäätmejaamadesse üle andnud (valimis 351 inimest), andis 36% jäätmed üle Rahumäe, 21% Pääsküla, 14% Paljassaare, 12% Pärnamäe ning 22% mõnda väljaspool Tallinna asuvasse jäätmejaama (joonis 27).

Joonis 27. Jäätmejaamad, kuhu ollakse viimase 12 kuu jooksul jäätmeid üle andnud (% , n=351, vastajad, kes on viimase 12 kuu jooksul andnud jäätmeid üle jäätmejaama)

Vastajatel, kes olid 12 kuu jooksul jäätmejaamadesse jäätmeid üle andnud, paluti hinnata külastatud jäätmejaamade teenuse erinevaid aspekte – rahulolu jäätmejaama asukoha, lahtioleku aegade, teenuste hindade, teeninduse sõbralikkuse ja viisakuse ning kiirusega (joonis 28).

Joonis 28. Rahulolu jäätmejaama teenusega (hinnangute aritmeetilised keskmised 4-palli skaalal, kus 4=väga rahul ja 1=üldse ei ole rahul, n=vastajad, kes on 12 kuu jooksul jäätmejaamade teenuseid kasutanud)

Rahulolu jäätmejaamade teenusega on üsna kõrge: kõigi Tallinna jäätmejaamade puhul jäid teenuse erinevatele aspektidele antud hinnangute keskväärtused (4-palli skaalal, kus 4=väga rahul ja 1=üldse ei ole rahul) vahemikku 3,3-3,8 palli. Hinnatavatest aspektidest kõige enam oldi rahul jäätmejaamade asukoha ning teeninduse sõbralikkuse ja viisakusega, kõige vähem aga teenuste hindadega. Võrreldes ülejäänud Tallinna jäätmejaamadega pälvis Paljassaare jäätmejaam kahe aspekti osas pisut kõrgemad hinnangud – nendeks olid lahtioleku ajad ning teeninduse kiirus.

8. Korduskasutus ja jäätmetekke vähendamine

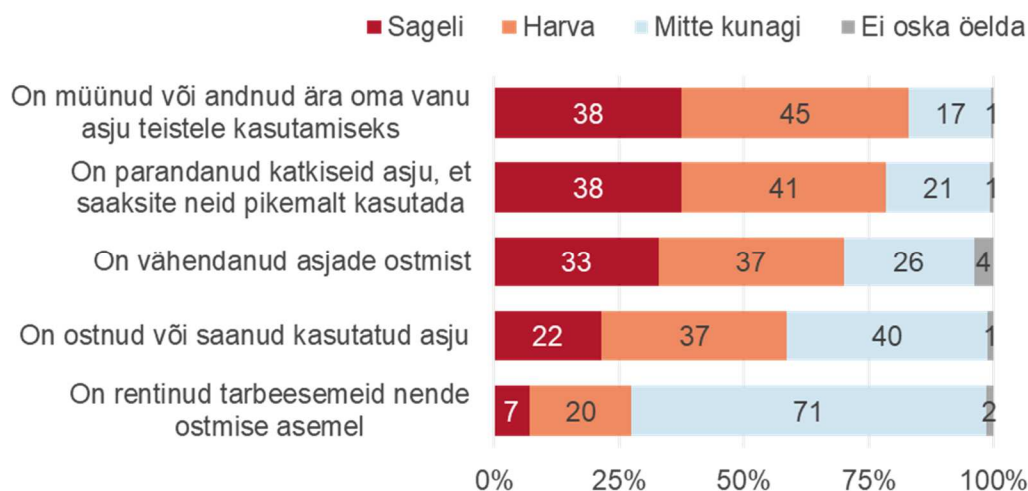
Käesolevas peatükis antakse ülevaade sellest, kuidas tegelevad tallinlased korduskasutuse ning tarbimise vähendamisega, mis on tarbimise vähendamise peamiseks ajendiks ning milliste kanalite kaudu hangitakse või müüakse/antakse ära kasutatud asju.

8.1. Korduskasutusele ning tarbimise vähendamisele suunatud tegevuste sagedus

Selgitamaks, kui levinud on tallinlaste seas asjade korduskasutus ning kui palju pööratakse tähelepanu jäätmetekke vähendamisele, paluti vastajail hinnata, kui sageli on neil viimase 12 kuu jooksul sellise suunitlusega tegevusi olnud. Tallinlastest 83% on viimase 12 kuu jooksul müünud või andnud ära oma vanu asju teistele kasutamiseks ning 59% ostnud või saanud ise teistelt kasutatud asju, 78% on parandanud katkiseid asju, et saaks neid pikemalt kasutada, 70% on vähendanud asjade ostmist ning 27% on tarbeesemeid rentinud nende ostmise asemel (joonis 29). Inimesi, kes teevad eelnimetatud asju sageli, on vähem kui neid, kes teevad neid asju harva – samas võib osade tegevuste puhul põhjuseks olla ka see, et asju, mida korduskasutusse anda või parandada, tekibki vähe; samuti võib vajadus oste teha või tarbeesemeid rentida olla harv.

Võrreldes meestega on naiste seas levinum asjade ostmise vähendamine (meestest 60% ja naistest 78%) ning oma vanade asjade müümine/teistele kasutada andmine (vastavalt 78% ja 86%), vähem levinud aga katkiste asjade parandamine (meestest 83% ja naistest 75%). Vanuserühmade võrdluses on kasutatud asjade ostmise/saamine, tarbeesemete rentimine (nende ostmise asemel) ning katkiste asjade parandamine seda enam levinud, mida noorema vanuserühmaga on tegu. Oma vanade asjade müümine/teistele kasutada andmine on eri vanuserühmades üsna ühtlasel tasemel, v.a vanuserühmas 65+, kus sellega tegelenuid on keskmisest vähem. Asjade ostmist on kõige harvem vähendanud 35–49aastased.

Joonis 29. Erinevate korduskasutusele ja jäätmetekke vähendamisele suunatud tegevuste sagedus viimase 12 kuu jooksul (% , n=804, kõik vastajad)

Võrreldes muudest rahvustest inimestega on eestlaste seas levinum kasutatud asjade ostmine/saamine, katkiste asjade parandamine ning tarbeesemete rentimine (nende ostmise asemel). Kuigi kasutatud asjad on reeglina odavamad kui uued kaubad, ei sõltu kasutatud asjade ostmise/saamise sagedus inimese sissetulekust: pigem on näha isegi vastupidine trend – kasutatud asjade ostmine/saamine on kõrge sissetulekuga inimeste seas levinumgi kui madala sissetulekuga elanikkonnarühmades. Ka tarbeesemete rentimine (nende ostmise asemel) on kõrge sissetulekuga inimeste seas levinum kui madalama sissetulekuga inimeste seas.

Linnaosade võrdluses on asjade ostmist vähendanud inimeste osakaal kõrgeim Kristiines, madalaim aga Nõmmel. Tarbeesemete rentimine (nende ostmise asemel) on keskmisest levinum Pirita elanike seas. Tegelemist katkiste asjade parandamisega mainisid kõige harvemini Mustamäe elanikud.

8.2. Põhjused, miks on vähendatud asjade ostmist

Küsitlusest, kes on viimase 12 kuu jooksul vähendanud asjade ostmist (valimis 577 vastajat), märkis 34% selle peamise põhjusena soovi keskkonda hoida, 30% rahalisi põhjusi, 31% muid põhjusi (enamasti seda, et asju pole juurde vaja või vajadus uute asjade järele on vähenenud) ning 5% ei osanud põhjendust anda.

Keskkonnahoiuga seotud põhjusi tõid keskmisest sagedamini esile alla 45aastased, eesti rahvusest, kõrge sissetulekuga või Pirita või Kristiine linnaosas elavad inimesed.

8.3. Kasutatud asjade ostmise/saamise ning müümise/äraandmise kohad

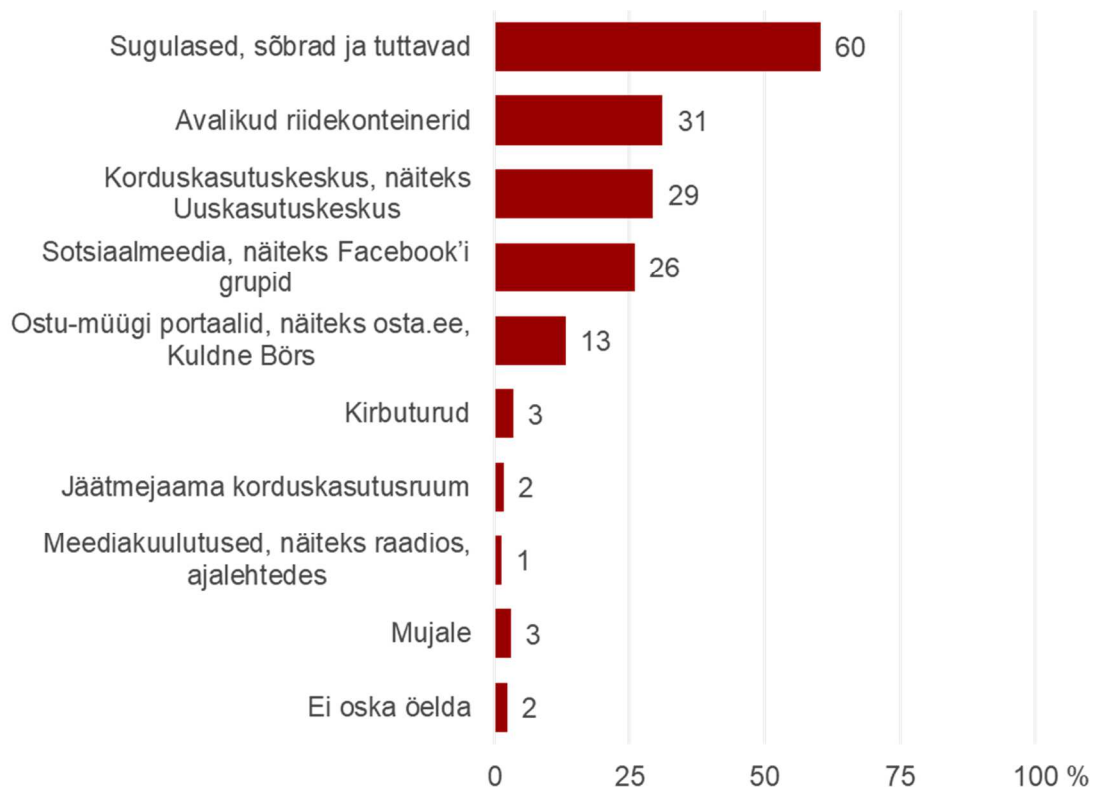
Vastajatel, kes olid viimase 12 kuu jooksul ostanud või saanud kasutatud asju (valimis 469 vastajat) paluti täpsustada kohad, kust nad on kasutatud asju ostanud/saanud. Enamasti on kasutatud asju ostetud või saadud sugulastelt, sõpradelt või tuttavatelt (47%) või kasutatud asjade poodidest (42%). Vastajatest 33% oli kasutatud asju ostanud/saanud korduskasutuskeskustest, 31% sotsiaalmeedia (nt Facebooki gruppide) kaudu ning 24% ostu-müügiportaalide vahendusel. Harvem on kasutatud asju ostetud/saadud kirbuturgudelt (9%), meediakuulutuste vahendusel (3%), jäätmejaama korduskasutusruumist (1%) või mujalt (1%) (joonis 30).

Joonis 30. Kasutatud asjade ostmise/saamise kohad (% , n=469, vastajad, kes on viimase 12 kuu jooksul ostanud või saanud kasutatud asju)

Inimesed, kes on viimase 12 kuu jooksul müünud või andnud ära oma vanu asju teistele kasutamiseks (valimis 669 vastajat), on enamasti andnud/müünud asju oma sugulastele, sõpradele või tuttavatele (60%). Vastajatest 31% on vanu asju ära andnud avalikesse riidekonteineritesse, 29% korduskasutuskeskustesse, 26% sotsiaalmeedia vahendusel, 13% ostu-müügi portaalide kaudu, 3% kirbuturgudele, 2% jäätmejaama korduskasutusruumi, 1% meediakuulutuse vahendusel ning 3% muul moel (joonis 31).

Joonis 31. Oma vanade asjade müümise/ära andmise kohad (%) ($n=669$, vastajad, kes on viimase 12 kuu jooksul müünud või andnud ära oma vanu asju teistele kasutamiseks)

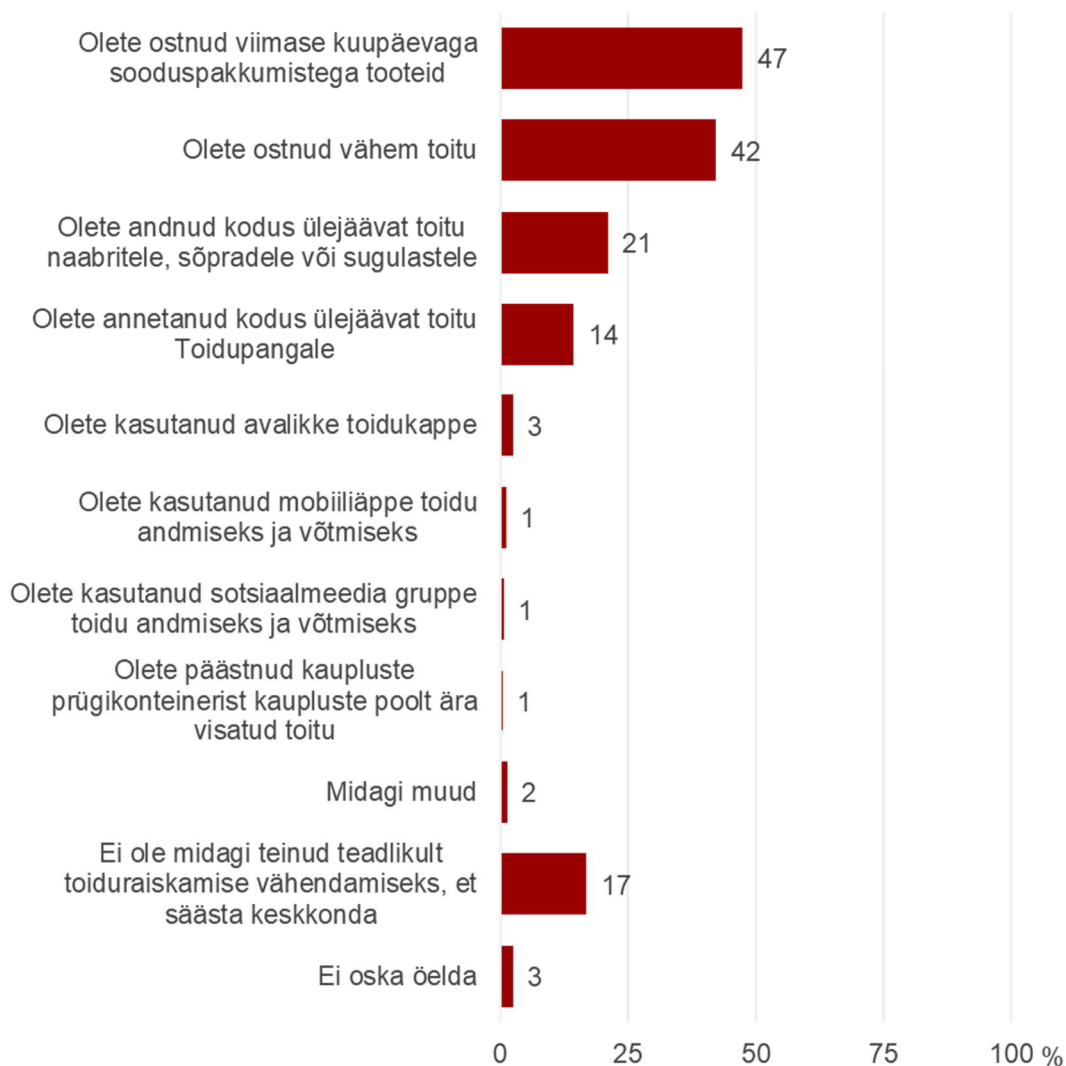
Sotsiaalmeedia vahendusel kasutatud asjade ostmise-saamine või äraandmine on keskmisest levinum nooremates vanuserühmades. Võrreldes meestega on naiste seas levinum kasutatud asjade ostmise kasutatud asjade poodidest, korduskasutuskeskustest või kirbuturgudelt; samuti ka kasutatud asjade saamine sugulastelt, sõpradelt ja tuttavatelt. Kasutatud asjade ostmise või ära andmine korduskasutuskeskustesse on eestlaste seas levinum kui muudest rahvustest vastajate seas, samuti ka kasutatud asjade vahendamine sotsiaalmeedia või ostu-müügiportaalide kaudu. Linnaosade võrdluses on kasutatud asjade ostmise korduskasutuskeskustest või oma vanade asjade sinna andmine levinuim Kesklinna elanike seas.

8.4. Tegevused toiduraiskamise vähendamiseks

Küsitati ka seda, mida on tallinlased viimase 12 kuu jooksul teinud keskkonna säästmise eesmärgil toiduraiskamise vähendamiseks. Küsitletutest 47% ütles, et on keskkonna säästmise eesmärgil ostnud viimase kuupäevaga sooduspakkumistega tooteid, 42% on vähendanud toidu ostmist, 21% andnud kodus üle jäävat toitu naabritele, sõpradele või sugulastele ning 14% annetanud kodus üle jäävat toitu Toidupangale. Ülejäänud tegevusi mainiti harvemini – 3% on kasutanud avalikke toidukappe, 1% kasutanud toidu andmiseks ja võtmiseks mobiiliäppe ja 1% sotsiaalmeedia gruppe, 1% on päästnud kaupluste prügikonteineritest kaupluste poolt ära visatud toitu ning 2% teinud midagi muud.

Tallinlastest 17% pole teinud midagi, et keskkonnasäästmise eesmärgil toiduraiskamist vähendada (joonis 32).

Joonis 32. Toiduraiskamise vähendamisele suunatud tegevused, mida on viimase 12 kuu jooksul keskkonna säästmise eesmärgil tehtud (%) (n=804, kõik vastajad)

Toidu ostmist vähendanud inimeste osakaal on keskmisest kõrgem naiste ning eesti rahvusest inimeste seas. Vanuserühmas 35–49 ning kõrgharidusega inimeste seas on keskmisest levinum kodus üle jääva toidu annetamine Toidupangale. Viimase kuupäevaga sooduspakkumistega toodete ostmist märkisid keskmisest sagedamini Põhja-Tallinna elanikud, avalike toidukappide kasutamist aga Nõmme elanikud. 65aastaste ja eakamate seas on keskmisest enam neid, kes pole keskkonna säästmise eesmärgil toiduraiskamise vähendamiseks midagi teinud.

9. Teave jäätmekäitluse kohta

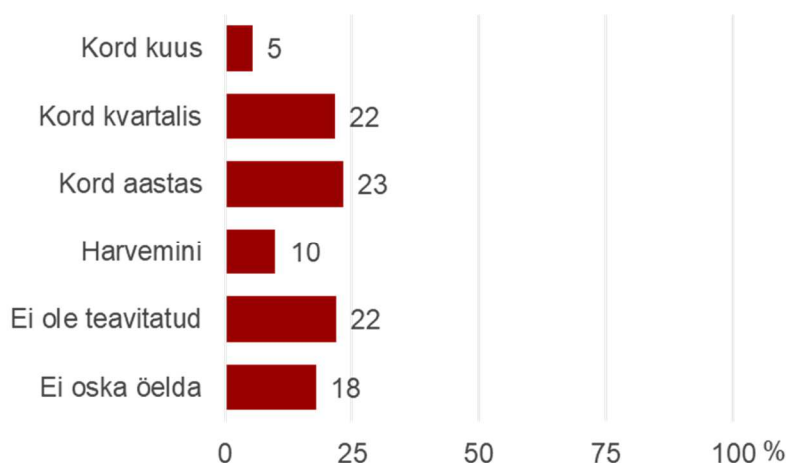
Ühe teemana kaardistati uuringus ka teabe saamist Tallinna jäätmemajanduse kohta – mis on eelistatud infokanalid, millistel jäätmekäitluse teemadel täiendavat teavet soovitakse saada.

9.1. Teabe saamine korteriühistu vahendusel

Küsitletutest 84% märkis, et nende eluase kuulub korteriühistusse (korterimaja elanikest 95% ja muud tüüpi elamutes elavatest inimestest 8%). Põhja-Tallinnas, Kesklinnas, Lasnamäel ja Mustamäel elavatest inimestest märkis oma eluaseme kuulumist korteriühistusse üle 90 protsendi. Madalaim oli vastav näitaja Pirital ja Nõmmel – alla 50 protsendi.

Vastajatel, kelle eluase kuulub korteriühistusse (valimis 648 inimest), paluti hinnata, kui tihti on korteriühistu neid teavitanud linna jäätmemajandusest. Küsitletutest 60% märkis, et korteriühistu on neid teavitanud, sealjuures 27% oli teavitatud vähemalt kord kvartalis, 23% kord aastas ja 10% harvemini. Vastajatest, kelle eluase kuulub korteriühistusse, ütles 22%, et ühistu pole neile sel teemal infot andnud, ning 18% ei osanud hinnata, kas ühistu on linna jäätmemajanduse kohta infot jaganud või mitte (joonis 33). Linnaosade võrdluses on nende inimeste osakaal, kes pole ühistult sel teemal infot saanud või seda ei mäleta, suhteliselt ühtlane.

Joonis 33. Kui tihti on teie korteriühistu Teid teavitanud linna jäätmemajandusest?
(%, n=648, vastajad, kelle eluase kuulub korteriühistusse)

9.2. Eelistatud infokanalid

Teabe saamisel Tallinna linna jäätmemajanduse kohta on kõige eelistatumateks infokanaliteks Tallinna koduleht tallinn.ee (eelistatud infokanalite seas mainis 34% küsitletutest), sotsiaalmeedia (33%) ning oma linnaosa ajaleht (31%). Eelistatud infokanalite seas järgnesid ajaleht „Pealinn“ („Stolitsa“) (23%), Tallinna Jäätme keskuse veebileht (19%) ning üleriigiline raadio/televisioon (18%). Harvem nimetati eelistatud infokanalitena muid veebilehti (11%), üleriigilisi ajalehti (9%), infovoldikuid (8%), jäätmete infot koondavat mobiilirakendust (7%), infopäevi (2%) või muid allikaid (nt otsepostitust) (2%) (joonis 34).

Joonis 34. Eelistatud infoallikad Tallinna linna jäätmemajanduse kohta teabe saamisel (%), *n=804, kõik vastajad*

Vanuserühmas 15–34 on kõige eelistatumaks infokanaliks linna jäätmemajanduse kohta teabe saamisel sotsiaalmeedia, 35–49aastaste seas võrdselt nii sotsiaalmeedia kui Tallinna koduleht, 50–64aastaste seas Tallinna koduleht, oma linnaosa ajaleht ja ajaleht „Peealinn“, 65aastaste ja eakamate seas aga oma linnaosa ajaleht ning ajaleht „Peealinn“.

Võrreldes eestlastega nimetasid muudest rahvustest vastajad eelistatud infokanalite seas sagedamini ajalehte „Peealinn“ („Stolitsa“) ning üleriigilist raadiot/TV-d, eestlastest harvemini aga Tallinna Jäätme keskuse veebilehte. Linnaosade võrdluses on sotsiaalmeedia eelistamine infokanalina levinuim Kristiine linnaosa elanike seas, ajalehte „Peealinn“ („Stolitsa“) eelistamine aga Lasnamäe elanike seas.

9.3. Infovajadused

Vastajail paluti öelda ka seda, missugust teavet nad sooviksid edaspidi jäätmekäitluse kohta saada. Kõige sagedamini mainiti selliste teemadena kogumispunktide (48%) või jäätmejaamade asupaiku (41%) ning kogumisaktsioone (42%). Vastajatest 36% soovis saada teavet seadusandluse muudatustest ja uutest nõuetest, 28% sellest, kuidas jäätmeid korrektselt liigiti koguda, 26% sellest, kuidas jäätmete ohtlikkust hinnata, 23% sellest, mis jäätmetest edasi saab, 3% muudel teemadel (nt jäätmejaamade teenuste hindade ja lahtiolekuaegade kohta) ning 21% ei osanud ühtegi teemat nimetada (joonis 35).

Joonis 35. Missugust teavet soovitakse edaspidi jäätmekäitluse kohta saada (%), *n=804, kõik vastajad*

65aastaste ja eakamate seas on huvi jäätmekäitluse teemadel teavet saada madalam kui nooremate seas. Huvi selle info vastu, kuidas jäätmeid korrektselt liigiti koguda ning hinnata, kas jäätmed on ohtlikud või mitte, väljendasid keskmisest sagedamini 15–26aastased, kogumispunktide asupaikade ja seadusandluse muudatuste vastu 27–34aastased, kogumisaktsioonide vastu aga 27–49aastased. Eestlaste ning muudest rahvustest inimeste infovajadused märkimisväärselt ei erinenud.

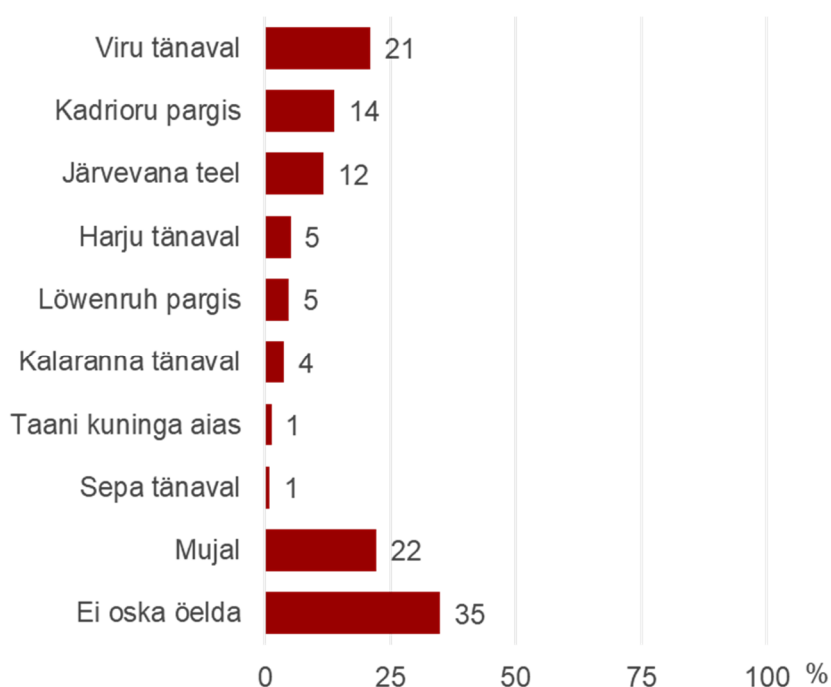
Mida kõrgema haridusega rühmaga oli tegu, seda enam huvi tunti jäätmekäitluse teemadel teabe saamise vastu. Madalama sissetulekuga rühmades on huvi nende teemade vastu väiksem kui kõrgema sissetulekuga rühmades. Linnaosade võrdluses on huvi teavet saada sellest, mis jäätmetest edasi saab, pisut kõrgem Haaberstis/Õismäel, seadusandluse muudatuste kohta aga Pirital.

10. Avalikud joogiveekraanid

Sellest, et Tallinnas on vabas õhus avalikud joogiveekraanid, on kuulnud 62% tallinlastest. Taustühmades on teadlikkus avalike joogiveekraanide olemasolust küllaltki ühtlane.

Inimestel, kes teavad, et Tallinnas on vabas õhus avalikud joogiveekraanid (valimis 503 vastajat), paluti täpsustada ka seda, kus need joogiveekraanid asuvad (vastusevariante ette ei antud). Küsitletutest 21% nimetas Viru tänavat, 14% Kadrioru parki, 12% Järvevana teed, 5% Harju tänavat, 5% Löwenruh parki, 4% Kalaranna tänavat, 1% Taani kuninga aeda, 1% Sepa tänavat ning 22% muid asukohti (nt Tondiraba parki, Politseiparki, Nõmme turgu, Kivila parki jne.). Vastajatest, kes teadsid, et Tallinnas on avalikud joogikraanid, ei osanud 35% nimetada ühtegi kohta, kus need kraanid võiksid nende arvates asuda (joonis 36).

Joonis 36. Teadlikkus avalike joogiveekraanide asukohtadest (vabas vormis vastused, %, n=503, vastajad, kes teavad, et Tallinnas on vabas õhus avalikud joogiveekraanid)

Küsimus selle kohta, kas Tallinnas võiks olla avalikke joogiveekraane praegusega võrreldes rohkem, esitati kõigile vastajatele, sh ka neile, kes avalike joogiveekraanide olemasolust seni teadlikud polnud. Küsitletutest 53% arvates võiks Tallinnas avalikke joogiveekraane olla praegusest rohkem, 15% arvates on neid praegu piisavalt ning 32% ei osanud antud teemal arvamust avaldada. Huvi selle vastu, et Tallinnas oleks avalikke joogiveekraane praegusega võrreldes rohkem, on keskmisest kõrgem noorte või kõrge sissetulekuga inimeste seas. Linnaosade võrdluses on huvi täiendavate joogiveekraanide lisamise vastu kõrgeim Põhja-Tallinna linnaosa elanike seas.

Vastajatelt, kelle arvates võiks Tallinnas olla avalikke joogiveekraane praegusega võrreldes rohkem (valimis 407 inimest), küsiti ka seda, kus need joogiveekraanid võiksid asuda. Selliste kohtadena nimetati kõige sagedamini parke, terviseradu või kergliiklusteid (57%) (joonis 37).

Joonis 37. Asukohad, kuhu avalikke joogiveekraane täiendavalt soovitakse (vabas vormis vastused, %, n=407, vastajad, kelle arvates võiks Tallinnas olla avalikke joogiveekraane praegusega võrreldes rohkem)

Lisa 1. Eestikeelne küsitlusankeet

Tallinlaste rahuloluküsitlus 20201-2 ankeet

Tere päevast/õhtust, minu nimi on ning ma helistan Teile Turu-uuringute AS-ist. Viime Tallinna Linnakantselei tellimusel läbi küsitlust, eesmärgiga selgitada, kuidas on pealinlased rahul erinevate avalike teenustega, ning kuidas saaks avalike teenuste taset tõsta. Teie kontaktandmed oleme saanud **Rahvastikuregistrist** (vajadusel selgitage: Kontaktandmete väljastamiseks on saadud luba Siseministeeriumist. Teie kontaktandmeid kasutatakse ainult selle konkreetse uuringu läbiviimiseks). **Kas Te oleksite nõus vastama mõningatele küsimustele, kui see võtab aega ligikaudu 15 minutit.**

1. Jah
2. Ei → TÄNA JA LÕPETA

Teie vastused jäävad anonüümseks, mis tähendab, et neid ei seostata ei Teie nime ega telefoninumbriga.

TAUST 1

T1 Vastaja sugu (MITTE KÜSIDA, MÄRKIDA SPONTAANSELT)

1. Mees
2. Naine

T2 Palun öelge oma vanus (täisaastates):

T3 Mis on Teie rahvus?

1. Eestlane
2. Venelane
3. Muu

T4 Kas Te elate Tallinnas?

1. Jah
2. Ei → TÄNA JA LÕPETA

T5 Millises linnaosas Te elate?

1. Põhja-Tallinn
2. Haabersti/ Õismäe
3. Kesklinn
4. Kristiine
5. Lasnamäe
6. Pirita/ Merivälja
7. Mustamäe
8. Nõmme

T6. Mis on Teie haridus?

1. Alg- või põhiharidus
2. Kesk-, kutse- või kesk-eriharidus
3. Kõrgharidus

ROHELINE PEALINN

K1. Kas olete midagi kuulnud sellest, et Tallinna linn esitas sel aastal taotluse kandideerimaks 2023. aasta Euroopa rohelise pealinna tiitlile?

1. Jah
2. Ei

KÜSIGE K2 KUI K1=1, ÜLEJÄÄNUD JÄTKAKE K6

K2. Kas Teile teadaolevalt pälvib Tallinn tiitli Euroopa roheline pealinn 2023?

1. Jah
2. Ei
3. *Ei oska öelda*

KÜSIGE K3-K5 KUI K2=JAH, ÜLEJÄÄNUD JÄTKAKE K6

K3. Kuidas Te suhtute sellesse, et Tallinn sai Euroopa roheliseks pealinnaks 2023?

LUGEGE ETTE

1. Väga positiivselt
2. Pigem positiivselt
3. Pigem negatiivselt
4. Väga negatiivselt
5. *Ei oska öelda*

K4. Mida Te arvate, mida Euroopa roheliseks pealinnaks saamine Tallinnale kaasa toob?
KIRJUTAGE

K5. Mis on Teie hinnangul kolm kõige olulisemat tegevust, millele Tallinn peaks rohepealinnana keskenduma? LUGEGE ETTE. KUNI KOLM VASTUST
ROTEERIGE VASTUSEVARIANTE.

1. Roheenergia, näiteks päikesepaneelide suurem kasutamine
2. Elektrisõidukite laadimistaristu väljaarendamine
3. Jalakäijate liikumise mugavamaks ja ohutumaks muutmine
4. Ohutute jalgrattateede rajamine
5. Ühistranspordivõrgu paremaks muutmine
6. Uute trammiteede ehitamine
7. Autovabade alade kehtestamine
8. Teeäärte haljastamine puude ja põõsastega
9. Kogukonnaaedade rajamine
10. Rohkem rohelust ja vähem parkimiskohti uutes kinnisvaraarendustes
11. Tallinna veekogude veekvaliteedi parandamine
12. Linnalooduse elurikkuse suurendamine
13. Miski muu, palun täpsustage: _____
14. *Ei oska öelda*

KÜSIGE KÕIGILT

K6. Loen Teile ette erinevaid seisukohti linnalooduse elurikkuse kohta. Millise seisukohaga Teie enim nõustute? LUGEGE ETTE

1. Linnalooduse elurikkus on väga tähtis ja sellele valdkonnale tuleks senisest oluliselt rohkem tähelepanu pöörata
2. Linnalooduse elurikkus on tähtis, aga on teisi valdkondi, millega tegelemine on tähtsam
3. Linnalooduse elurikkus ei ole eriti oluline valdkond
4. *Ei oska öelda*

K7. Kuidas on erinevad ilmastikunähtused Teid isiklikult Tallinnas viimase 12 kuu jooksul mõjutanud? LUGEGE ETTE. MÄRKIGE ÜKS VASTUS IGAS REAS

	On tekitanud Teile olulisi probleeme	Mõnevõrra on häirinud, aga olulisi probleeme pole tekitanud	Ei ole negatiivselt mõjutanud	<i>Ei oska öelda</i>
A. Kuumalained	1	2	3	4
B. Üleujutused	1	2	3	4
C. Tormid	1	2	3	4
D. Äike	1	2	3	4
E. Jäide (VAJADUSEL SELGITAGE: Silmas peetakse maapinnale tekkivat jäidet)	1	2	3	4

JÄÄTMETE LIIGITI KOGUMINE, KORRALDATUD JÄÄTMEVEDU JA JÄÄTMEJAAMAD

Vahetame teemat.

T7. Mis tüüpi hoones Te praegu Tallinnas elate? LUGEGE ETTE. ÜKS VASTUS

1. Ühepereelamus
2. Paaris- või ridaelamus
3. Kuni 20 korteriga kortermajas
4. Enam kui 20 korteriga kortermajas
5. *Ei oska öelda*

K8. Kui sageli kogutakse Teie kodus praegu liigiti jäätmeid? LUGEGE ETTE. ÜKS VASTUS IGAS REAS

	Alati	Enamasti	Mõnikord	Üldse mitte	<i>Ei teki selliseid jäätmeid</i>	<i>Ei oska öelda</i>
A. Toidujäätmed	1	2	3	4	5	6
B. Aia- ja haljastusjäätmed	1	2	3	4	5	6
C. Paber ja papp	1	2	3	4	5	6
D. Pandipakendid	1	2	3	4	5	6
E. Teised pakendid ja pakendijäätmed	1	2	3	4	5	6
F. Elektri- ja elektroonikajäätmed	1	2	3	4	5	6
G. Ohtlikud jäätmed (VAJADUSEL SELGITAGE: nt ravimid, patareid, akud, lambipirnid, eterniit, värvijäägid jm kemikaalid)	1	2	3	4	5	6
H. Kasutatud riided	1	2	3	4	5	6

KÜSIGE K9 SIIS, KUI EELMISES KÜSIMUSES ON MÄRGITUD VÄHEMALT ÜHEL KORRAL KOOD 3 VÕI 4, ÜLEJÄÄNUD JÄTKAKE K10

K9. Kui Te ei kogu liigiti kõiki liiki jäätmeid või ei tee seda pidevalt, siis millistel põhjustel? LUGEGE ETTE. VÕIB OLLA MITU VASTUST

ROTEERIGE VASTUSEVARIANTE.

Pole aega

Pole ruumi

Puudub teave selle kohta, kuidas liigiti koguda

Liigiti kogutud jäätmeid on keeruline üle anda (puuduvad konteinerid või need on liiga kaugel)

Ei teki nii palju jäätmeid

Ma ei pea jäätmete liigiti kogumist vajalikuks

Muu põhjus, milline? _____

1. *Ei oska öelda*

KÜSIGE KÕIGILT

K10. Kui sageli Te kogute liigiti jäätmeid avalikus ruumis, näiteks tänavatel, ühistranspordipeatustes, parkides ja väljakutel? VAJADUSEL SELGITAGE: Peame silmas seda, et kas Te avalikus ruumis viskate jäätmeid just seda liiki jäätmetele ettenähtud prügikastidesse või konteineritesse. LUGEGE ETTE

1. Alati
2. Enamasti
3. Mõnikord
4. Üldse mitte
5. *Ei oska öelda*

K11. Kui rahul Te olete jäätmete liigiti kogumiseks mõeldud prügikastide piisavusega Tallinna avalikus ruumis, näiteks tänavatel, ühistranspordipeatustes, parkides ja väljakutel? LUGEGE ETTE

1. Väga rahul
2. Pigem rahul
3. Pigem ei ole rahul
4. Üldse ei ole rahul
5. *Ei oska öelda*

K12. Praegu on Tallinnas kodu juurest võimalik ära anda segaolme-, vanapaberi-, bio- ja suurjäätmeid. Milliseid jäätmeid soovite täiendavalt kodu juurest ära anda? LUGEGE ETTE. VÕIB OLLA MITU VASTUST

1. Paber- ja papp-pakend
2. Elektri- ja elektroonikajäätmed
3. Plast- ja metallpakend
4. Klaaspakend
5. Ehitus- ja lammutusjäätmed
6. Ohtlikud jäätmed
7. Aia- ja haljastusjäätmed
8. Kasutatud riided
9. Muid jäätmeid, milliseid? _____
10. *Ei oska öelda*

K13. Kui rahul Te olete korraldatud jäätmeveo teenuse järgnevate külgedega? LUGEGE ETTE. MÄRKIGE ÜKS VASTUS IGAS REAS

	Väga rahul	Pigem rahul	Pigem ei ole rahul	Üldse ei ole rahul	<i>Ei oska öelda</i>
A. Teenuse hind	4	3	2	1	9
B. Tähtaegadest kinnipidamine	4	3	2	1	9
C. Teeninduse sõbralikkus ja viisakus	4	3	2	1	9
D. Kontakti saamise kiirus	4	3	2	1	9
E. Vastutulelikkus, probleemidele lahenduste leidmine	4	3	2	1	9
F. Lisateenuste hinnad	4	3	2	1	9

K14. Kas Teie arvates peaks segaolmejäätmete äraveo hind olema elanikele kõrgem kui liigiti kogutud jäätmete, ehk paberi, pakendi ja biojäätmete äraveo hind? LUGEGE ETTE

1. Jah kindlasti
2. Pigem jah
3. Pigem mitte
4. Kindlasti mitte
5. *Ei oska öelda*

K15. Kas Te kompostite toidujäätmeid või aia- ja haljastusjäätmeid oma Tallinna elukoha hoovis? Kompostimise all ei mõelda jäätmete kogumist biolagunevate jäätmete konteinerisse (mida jäätmeveoettevõtte tühjendab). LUGEGE ETTE. VOIB OLLA MITU VASTUST

1. Jah, kompostris või kaanega kompostkastis
2. Jah, lahtises hunnikus
3. Ei
4. *Ei oska öelda*

KÜSIGE K16 KUI K15=3 (EI KOMPOSTI), ÜLEJÄÄNUD JÄTKAKE JUHEND ENNE KÜSIMUST K17

K16. Mis on kõige olulisemad põhjused, miks Te ei komposti toidujäätmeid või aia- ja haljastusjäätmeid oma Tallinna elukoha hoovis? LUGEGE ETTE. KUNI KOLM VASTUST

ROTEERIGE VASTUSEVARIANTE.

1. Ei pea seda vajalikuks
2. Pole teadmisi ja oskusi
3. Ei ole kompostrit, kompostkasti
4. Hoovis pole piisavalt ruumi
5. Teised majaelanikud on vastu
6. Kardan ebameeldivat lõhna
7. Komposter või kompostkast on inetu ja ei näe hoovis/aias ilus välja
8. Kardan kahjureid (närlisi, putukaid)
9. Muu põhjus, milline? _____
10. *Ei oska öelda*

KÜSIGE K17 KUI VASTAJA KOGUB PAKENDIJÄÄTMEID (K8E=1-3), ÜLEJÄÄNUD JÄTKAKE JUHEND ENNE K18

K17. Milliseid võimalusi olete viimase 12 kuu jooksul kasutanud pakendijäätmete üleandmiseks? LUGEGE ETTE. VOIB OLLA MITU VASTUST

1. Oma kortermaja pakendikonteiner
2. Kollase pakendikoti teenus
3. Avalik pakendite kogumispunkt (konteiner)
4. Jäätmejaam
5. Muu võimalus, milline? _____
6. *Ei oska öelda*

KÜSIGE K18 KUI VASTAJA KOGUB OHTLIKKE JÄÄTMEID (K8G= 1-3), ÜLEJÄÄNUD JÄTKAKE K19

K18. Milliseid võimalusi olete viimase 12 kuu jooksul kasutanud ohtlike jäätmete üleandmiseks? LUGEGE ETTE. VOIB OLLA MITU VASTUST

1. Ohtlike jäätmete kogumisringid
2. Ohtlike jäätmete kogumispunktid (VAJADUSEL TÄPSUSTAGE: spetsiaalsed ohtlike jäätmete vastuvõtupunktid koos operaatoriga ehk kohapeal oleva teenindajaga)
3. Jäätmejaam
4. Patareide kogumiskastid, mis asuvad müügikohtades
5. Väike-elektroonika kogumiskastid, mis asuvad müügikohtades
6. Olete viinud vanu ravimeid apteeki
7. Muu võimalus, milline? _____
8. *Ei oska öelda*

KÜSIGE KÕIGILT

K19. Kas Teil on viimase 3 aasta jooksul jäänud üle mööblit, mida Te enam ei vaja?

1. Jah
2. Ei

KÜSIGE K20 KUI K19=1, ÜLEJÄÄNUD JÄTKAKE K21

K20. Mida Te olete viimase 3 aasta jooksul teinud mööbliga, mida Te enam ei vaja? LUGEGE ETTE. VÕIB OLLA MITU VASTUST

1. Olete viinud oma transpordiga jäätmejaama
2. Olete tellinud jäätmevedajalt ära veo
3. Olete tellinud korteriühistu kaudu jäätmete ära veo
4. Olete viinud oma transpordiga korduskasutuskeskusesse (näiteks Uuskasutuskeskusesse)
5. Olete tellinud korduskasutuskeskusele (näiteks Uuskasutuskeskusele) ära veo
6. Olete viinud prügikonteineri või avaliku pakendipunkti kõrvale
7. Olete viinud mitteametlikule prügimäele, kuhu teised inimesed on hakanud prügi viima
8. Hoiate kodus
9. Olete ära andnud või müünud
10. Midagi muud, mida?: _____
11. *Ei oska öelda*

KÜSIGE KÕIGILT

K21. Kui Tallinnas oleks koht, kus saaks oma katkist mööblit ise parandada ja seal oleks vahendid ja juhendaja, siis kas Te kasutaksite sellist võimalust? LUGEGE ETTE

1. Kindlasti jah
2. Tõenäoliselt jah
3. Tõenäoliselt mitte
4. Kindlasti mitte
5. *Ei oska öelda*

K22. Kas Teil on viimase 3 aasta jooksul tekkinud remondi- ja ehitusjäätmeid?

1. Jah
2. Ei

KÜSIGE K23 KUI K22=1, ÜLEJÄÄNUD JÄTKAKE K24

K23. Mida olete viimase 3 aasta jooksul teinud remondi- ja ehitusjäätmetega? LUGEGE ETTE. VÕIB OLLA MITU VASTUST

1. Olete pannud oma maja olmejäätmete konteinerisse
2. Hoiate kodus
3. Olete viinud prügikonteineri või avaliku pakendipunkti kõrvale
4. Olete viinud mitteametlikule prügimäele, kuhu teised inimesed on hakanud prügi viima
5. Olete tellinud jäätmevedajalt ära veo/konteineri
6. Olete viinud oma transpordiga jäätmejaama
7. Midagi muud, mida?: _____
8. *Ei oska öelda*

KÜSIGE KÕIGILT

K24. Kas Teil on viimase 3 aasta jooksul jäänud üle autorehve, mida Te enam ei kasuta?

1. Jah
2. Ei

KÜSIGE K25 KUI K24=1, ÜLEJÄÄNUD JÄTKAKE K26

K25. Mida olete viimase 3 aasta jooksul teinud vanade autorehvidega? LUGEGE ETTE. VÕIB OLLA MITU VASTUST

1. Olete pannud oma olmejäätmete konteinerisse
2. Hoiate kodus
3. Olete viinud prügikonteineri või avaliku pakendipunkti kõrvale
4. Olete viinud mitteametlikule prügimäele, kuhu teised inimesed on hakanud prügi viima
5. Olete viinud oma transpordiga jäätmejaama
6. Olete viinud Rehviringluse vastuvõtukohta
7. Olete andnud ära rehvivahetusega tegelevale firmale
8. Ostes uued rehvid, olen andnud vanad müügikohta üle
9. Midagi muud, mida?: _____
10. Ei oska öelda

KÜSIGE KÕIGILT

K26. Kas Te olete viimase 12 kuu jooksul andnud jäätmeid üle jäätmejaama? Arvesse läheb nii see, kui olete sinna ise jäätmeid viinud kui ka see, kui olete tellinud jäätmeveo jäätmejaama eraldi teenusena (silmas ei peeta regulaarset jäätmete äravedu kodu jäätmekonteinerist).

1. Jah
2. Ei

KÜSIGE K27 KUI K26=1, ÜLEJÄÄNUD JÄTKAKE K29

K27. Millistesse jäätmejaamadesse Te olete viimase 12 kuu jooksul jäätmeid üle andnud? VAJADUSEL LUGEGE ETTE. VÕIB OLLA MITU VASTUST

1. Paljassaare (Paljassaare põik 5)
2. Pärnamäe (Pärnamäe tee 36 või Ristaia tee 8)
3. Pääsküla (Raba tn 40)
4. Rahumäe (Rahumäe tee 5a)
5. Mõni väljaspool Tallinna asuv jäätmejaam
6. Ei oska öelda

K28 KÜSITAKSE IGA TALLINNA JÄÄTMEJAAMA KOHTA ERALDI, MILLE TEENUSEID ON VASTAJA KASUTANUD (MÄRGITUD KÜSIMUSES K27 KOODID 1-4), ÜLEJÄÄNUD JÄTKAKE K29

Küsin nüüd täpsemalt (JÄÄTMEJAAMA NIMI) jäätmejaama kohta.

K28. Kui rahule Te jäite selle jäätmejaama teenuste järgnevate külgedega? LUGEGE ETTE. MÄRKIGE ÜKS VASTUS IGAS REAS

	Väga rahul	Pigem rahul	Pigem ei ole rahul	Üldse ei ole rahul	Ei oska öelda
B. Asukoht	4	3	2	1	9
B. Lahtioleku ajad	4	3	2	1	9
A. Teenuste hinnad	4	3	2	1	9
C. Teeninduse sõbralikkus ja viisakus	4	3	2	1	9
D. Teeninduse kiirus (sh järjekorra pikkus)	4	3	2	1	9

KORDUSKASUTUS JA JÄÄTMETEKKE VÄHENDAMINE

K29. Kui sageli Te olete viimase 12 kuu jooksul teinud järgnevat? LUGEGE ETTE. MÄRKIGE ÜKS VASTUS IGAS REAS

	Sageli	Harva	Mitte kunagi	<i>Ei oska öelda</i>
A. Olete vähendanud asjade ostmist	3	2	1	9
B. Olete ostnud või saanud kasutatud asju	3	2	1	9
C. Olete müünud või andnud ära oma vanu asju teistele kasutamiseks	3	2	1	9
D. Olete rentinud tarbeesemeid nende ostmise asemel	3	2	1	9
E. Olete parandanud katkiseid asju, et saaksite neid pikemalt kasutada	3	2	1	9

KÜSIGE K30 KUI K29A= 3 VÕI 2, ÜLEJÄÄNUD JÄTKAKE JUHEND ENNE K31

K30. Märkсите, et olete vähendanud asjade ostmist. Mis on kõige olulisem põhjus, miks Te olete seda teinud? VAJADUSEL LUGEGE ETTE. AINULT ÜKS VASTUS

1. Soovin keskkonda hoida
2. Rahalised põhjused
3. Muu põhjus, milline?: _____
4. *Ei oska öelda*

KÜSIGE K31 KUI K29B= 3 VÕI 2, ÜLEJÄÄNUD JÄTKAKE JUHEND ENNE K32

K31. Kui olete ostnud või saanud kasutatud asju, siis kust? VAJADUSEL LUGEGE ETTE. VÕIB OLLA MITU VASTUST

1. Ostu-müügi portaalid, näiteks osta.ee, Kuldne Börs
2. Meediakuulutused, näiteks raadios, ajalehtedes
3. Sotsiaalmeedia, näiteks Facebook'i grupid
4. Kasutatud asjade poed, näiteks Humana
5. Korduskasutuskeskus, näiteks Uuskasutuskeskus
6. Kirbuturud
7. Jäätmejaama korduskasutusruum
8. Sugulased, sõbrad ja tuttavad
9. Mujalt, kust?: _____
10. *Ei oska öelda*

KÜSIGE K32 KUI K29C= 3 VÕI 2, ÜLEJÄÄNUD JÄTKAKE K33

K32. Kui olete müünud või andnud ära oma vanu asju teistele kasutamiseks, siis kuhu? VAJADUSEL LUGEGE ETTE. VÕIB OLLA MITU VASTUST

1. Ostu-müügi portaalid, näiteks osta.ee, Kuldne Börs
2. Meediakuulutused, näiteks raadios, ajalehtedes
3. Sotsiaal-meedia, näiteks Facebook'i grupid
4. Avalikud riidekonteinerid
5. Korduskasutuskeskus, näiteks Uuskasutuskeskus
6. Kirbuturud
7. Jäätmejaama korduskasutusruum
8. Sugulased, sõbrad ja tuttavad
9. Mujale, kuhu?: _____
10. *Ei oska öelda*

KÜSIGE KÕIGILT

K33. Loen Teile ette erinevaid tegevusi toiduraiskamise vähendamiseks ja palun Teil öelda, mida neist Te olete viimase 12 kuu jooksul keskkonna säästmise eesmärgil teinud.

VAJADUSEL SELGITAGE: Arvesse lähevad ainult need tegevused, mida olete teinud keskkonna säästmise eesmärgil (mitte teistel eesmärkidel). LUGEGE ETTE. VÕIB OLLA MITU VASTUST

1. Olete ostnud vähem toitu
2. Olete ostnud viimase kuupäevaga sooduspakkumistega tooteid
3. Olete annetanud kodus ülejäävat toitu Toidupangale
4. Olete andnud kodus ülejäävat toitu naabritele, sõpradele või sugulastele
5. Olete kasutanud sotsiaalmeedia gruppe toidu andmiseks ja võtmiseks
6. Olete kasutanud mobiiliäppe toidu andmiseks ja võtmiseks
7. Olete kasutanud avalikke toidukappe
8. Olete päästnud kaupluste prügikonteinerist kaupluste poolt ära visatud toitu
9. Midagi muud, mida?: _____
10. Ei ole midagi teinud teadlikult toiduraiskamise vähendamiseks, et säästa keskkonda
11. Ei oska öelda

JÄÄTMETE INFO KÄTTESAAVUS JA TEAVITUS

K34. Millisest allikatest eelistaksite Tallinna linna jäätmemajanduse kohta infot saada?

LUGEGE ETTE. VÕIB OLLA MITU VASTUST

ROTEERIGE VASTUSEVARIANTE.

1. Oma linnaosa ajalehest
2. Ajalehest "Pealinn"/„Stolitsa“
3. Üleriigilistest ajalehtedest
4. Üleriigilisest raadiost ja/või televisioonist
5. Infovoldikutest
6. Infopäevadelt
7. Tallinna kodulehelt (tallinn.ee)
8. Tallinna Jäätme keskuse veebilehelt
9. Sotsiaalmeediast, näiteks Facebook, Twitter
10. Jäätmete infot koondav mobiilirakendus
11. Teistelt veebilehtedelt
12. Mujalt, kust?: _____
13. Ei oska öelda

K35. Missugust teavet sooviksite edaspidi jäätmekäitluse kohta saada? LUGEGE ETTE. VÕIB OLLA MITU VASTUST

ROTEERIGE VASTUSEVARIANTE.

1. Kuidas jäätmeid korrektselt liigiti koguda
2. Kuidas hinnata, kas jäätmed on ohtlikud või mitte, näiteks ravimid, akud
3. Mis jäätmetest saab
4. Kogumispunktide asupaigad
5. Jäätmejaamade asupaigad
6. Kogumisaktsioonid, näiteks ohtlike jäätmete kogumisringid
7. Muudatused ja uued nõuded seadusandluses
8. Muud teavet, millist?: _____
9. Ei oska öelda

K36. Kas Teie eluase kuulub korteriühistusse?

1. Jah
2. Ei

KÜSIGE K37 KUI K36=1, ÜLEJÄÄNUD JÄTKAKE K38

K37. Kui tihti on Teie korteriühistu Teid teavitanud linna jäätmemajandusest?

1. Kord kuus
2. Kord kvartalis
3. Kord aastas
4. Harvemini
5. Ei ole teavitatud
6. *Ei oska öelda*

KÜSIGE KÕIGILT

K38. Kas Te olete viimase 12 kuu jooksul käinud tööl väljaspool kodu?

1. Jah
2. Ei

KÜSIGE K39 KUI K38=1, ÜLEJÄÄNUD JÄTKAKE K42

K39. Kas Teie töökohas kogutakse jäätmeid liigiti?

1. Jah
2. Ei
3. *Ei oska öelda*

KÜSIGE K40 JA K41 KUI K39=1, ÜLEJÄÄNUD JÄTKAKE K42

K40. Kui hästi Te olete kursis sellega, kui kuidas Teie töökohal jäätmeid liigiti kogutakse?

1. Väga hästi
2. Küllaltki hästi
3. Mitte eriti hästi
4. Üldse ei ole kursis
5. *Ei oska öelda*

K41. Kas Teil on töö juures toimunud koolitusi jäätmete liigiti kogumise kohta?

1. Jah
2. Ei
3. *Ei oska öelda*

AVALIKUD JOOGIVEEKRAANID

KÜSIGE KÕIGILT

Vahetame veelkord teemat.

K42. Kas Te teate või olete midagi kuulnud sellest, et Tallinnas on vabas õhus avalikud joogiveekraanid?

1. Jah
2. Ei

KÜSIGE K43 KUI K42=1, ÜLEJÄÄNUD JÄTKAKE K44

K43. Kas Te oskate nimetada, kus need joogiveekraanid asuvad? ÄRGE LUGEGE VASTUSEVARIANTE ETTE! VÕIB OLLA MITU VASTUST

1. *Harju tänaval*
2. *Viru tänaval*
3. *Taani kuninga aias*
4. *Kadrioru pargis*
5. *Järvevana teel*
6. *Kalaranna tänaval*
7. *Löwenruh pargis*
8. *Sepa tänaval*
9. *Mujal, kus? KIRJUTAGE:* _____
10. *Ei tea, ei oska öelda*

KÜSIGE KÕIGILT

K44. Kas Teie arvates võiks Tallinnas olla avalikke joogiveekraane praegusega võrreldes rohkem või on neid praegu piisavalt?

1. Võiks olla rohkem
2. Praegu on piisavalt
3. *Ei oska öelda*

KÜSIGE K45 KUI K44=1, ÜLEJÄÄNUD JÄTKAKE TAUSTAINFOGA

K45. Kus need joogiveekraanid võiksid asuda?

KIRJUTAGE: _____

TAUST 2

Lõpetuseks küsin mõned taustaküsimused Teie enda ja Teie leibkonna kohta. (VAJADUSEL SELGITAGE: Need andmed on meile vajalikud selleks, et uurida, kas arvamused avalikest teenustest on erinevates elanikkonna rühmades sarnased või erinevad).

T8. Mis on Teie praegune põhitegevus?

1. Palgatöötaja
2. Ettevõtja/iseendale tööandja
3. Mittetöötav pensionär või töövõimetuspensionär
4. Töotu, kodune või ajutiselt mittetöötav
5. Õpilane, üliõpilane
6. Muu, palun täpsustage: _____

T9. Mitu inimest kuulub Teie leibkonda, Teie ise kaasa arvatud?

KUI T9>1, SIIS KÜSIGE T10

T10. Kas Teie leibkonnas on alla 18-aastaseid lapsi?

1. Jah
2. Ei

KÜSIGE KÕIGILT

T11. Kui suur on Teie leibkonna netosissetulek ühe leibkonna liikme kohta ühes kuus?

Palun arvestage kokku leibkonna kogu kättesaadav sissetulek, sh palgad, pensionid, stipendiumid ja toetused, ning jagage saadud summa leibkonnaliikmete arvuga. Vastamise hõlbustamiseks loen Teile ette vahemikud.

1. Kuni 500 €
2. 501–800 €
3. 801–1200 €
4. Üle 1200 €
5. *Keeldub avaldamast/ei oska öelda*

Tänan Teid vastamast!